

Årsberetning 2022

**ARENDAL
KOMMUNE**

Innhold

Årsberetning 2022	3
Innledning.....	3
1 Konsolidert regnskap.....	4
2 Årsberetning Arendal kommune 2022	6
2.1 Driftsregnskapet.....	6
2.2 Investeringsregnskapet.....	15
2.3 Balanseregnskapet.....	19
2.4 Gjelds- og finansforvaltning.....	22
2.5 Internkontroll og etisk standard	26
2.6 Fraværsutvikling.....	27
2.7 Likestilling, mangfold og inkludering	27
2.8 Selvkost	28
2.9 Interkommunalt samarbeid	30
3 Årsberetning Arendal eiendom KF.....	32
3.1 Økonomi.....	32
3.2 Internkontroll og etisk standard	40
3.3 Likestilling, mangfold og inkludering	41
4 Årsberetning Arendal havnevesen KF	42
4.1 Økonomi.....	42
4.2 Internkontroll og etisk standard	46
4.3 Likestilling, mangfold og inkludering	46

Årsberetning 2022

Innledning

Kommunedirektør Inger Hegna

Et godt resultat tross store utfordringer i 2022 med både koronapandemien og følgende av krigen i Europa!

Regnskapsåret 2022 har vært uvanlig på mange måter. Dette var det tredje året som var preget av pandemi. I tillegg så har krigen i Ukraina preget oss både i forhold til flyktningssituasjonen og de økonomiske konsekvensene på priser og leveranser.

Året 2022 var også det året hvor vi startet med fortsatt store endringer knyttet til pandemien, og en prosess med tilpasning tilbake til normal drift, noe som bidro til et høyt sykdomsbilde for både innbyggere og ansatte i kommunen. Mange av tjenesteområdene fikk utfordringer knyttet til tiltak og økt fravær. Likevel ble tjenestene levert på en god måte, men med de tilpasninger som var nødvendig. Alt dette har krevd mye av lederne våre, de ansatte og tillitsvalgte. Det har vært nødvendig å få til relativt store endringer på kort tid selv i 2022.

Usikkerhet rundt kostnader, renter og prisvekst har preget den kommunale budsjettstyringen i stor grad sammen med urolighetene i Ukraina og en europeisk energikrise.

Videre var det først i desember at kommunen fikk avklart om vi ville bli kompensert for koronarelaterte kostnader av regjeringen. Det har også vært stor usikkerhet om kommunene ville få beholde den økte skatteveksten, eller om dette ville sees i sammenheng med pandemien og kostander knyttet til det. Prisveksten ble betydelig, og utfordringer med leveranser av varer og tjenester fortsatte.

Regnskapsresultatet viser at det har vært ytt gode tjenester i alle tjenesteområdene og planlagte prosesser og investeringer er gjennomført.

Samlet sett så leverer kommunen et godt driftsresultat som gir mulighet for avsetning på sentralt disposisjonsfond for fremtidige investeringer og nødvendige reserver.

Det er likevel behov for å vurdere kommunens bæreevne fremover, med hensyn til gjeldsnivå, driftsresultat og reserver. En forutsigbar og robust økonomi er en forutsetning for å lykkes med de overordnede målsettingene og de fremtidige løsningene for å sikre at Arendal blir et godt sted å bo, jobbe og leve for våre innbyggere.

1 Konsolidert regnskap

Regnskapsdokumentet og årsberetningen inneholder dokumentene for Arendal kommune og de to kommunale foretakene. Årsberetningen gir lovpålagt og utfyllende informasjon til regnskapet. I tillegg utarbeides en årsrapport som gir mer ytterligere informasjon fra resultatenehetene.

I henhold til kommuneloven er det krav om å vise samlet resultat for hele organisasjonen (konsoliderte tall). Arendal kommune har store deler av sin virksomhet organisert i kommunale foretak. Konsolidert regnskap består av Arendal kommune, Arendal havnevesen KF og Arendal eiendom KF. Tabellene under viser samlet resultat på drift og investering. I KS sine overskrifter brukes begrepet "konsern", som i denne sammenheng tilsvarer konsolidert regnskap pluss regnskap fra interkommunale selskaper (kommunens andel).

Konsolidert driftsresultat

Tall i hele 1000	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Regnskap 2021
Sum driftsinntekter	-4 388 169	-4 011 486	-4 196 047
Sum driftsutgifter	4 316 640	3 985 930	3 930 700
Brutto driftsresultat	-71 529	-25 557	-265 347
Netto finansutgifter og motpost avskrivninger	-4 291	38 098	102 584
Netto driftsresultat	-75 820	12 542	-162 763
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	84 755	-12 542	162 763
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	8 935	0	0

Konsolidert driftsregnskap tar utgangspunkt i rapporten økonomisk oversikt etter art, som er drift korrigert for interne overføringer mellom kommunen og foretakene (konserninterne transaksjoner). Tabellen over viser et samlet positivt netto driftsresultat med 75,9 mill. kroner. Dette er basert på følgende resultater:

- Arendal kommune: 89,1 mill. kroner positivt
- Arendal eiendom KF: 14,0 mill. kroner negativt
- Arendal havnevesen KF: 0,8 mill. kroner positivt

Samlet netto driftsresultat er 88,4 mill. kroner bedre enn budsjettet nivå.

Netto driftsresultat i prosent av samlede driftsinntekter for konsoliderte tall er positivt med 1,73 % i 2022. Dette er betydelig høyere enn det som var lagt til grunn i regulert budsjett hvor netto driftsresultat var negativt med 0,3 %. Kommunen har vedtatt mål om et samlet netto driftsresultat i % av driftsinntektene på 1,75 % (positivt), og dette er nesten innfridd for 2022.

Kommunedirektøren skal iht. kommuneloven disponere årets overskudd. Overskuddet/underskudd framkommer som netto driftsresultat korrigert for bruk av/avsetninger til bundne fond, overføring til investering og bruk av disposisjonsfond.

Kommunen og Arendal havn KF har i henhold til dette overskudd for 2022, og disse er avsatt til respektive disposisjonsfond:

- for Arendal kommune er det avsatt 99,5 mill. kroner (netto)
- for Arendal havnevesen KF er det avsatt 0,8 mill. kroner

Netto negativt driftsresultat på kr 14 mill. kroner i Arendal eiendom KF er delvis inndekket med 5,1 mill. kroner av disposisjonsfond, mens resterende 8,9 mill. kroner fremføres til inndekning i senere år. Det negative driftsresultatet skyldes i sin helhet prisutviklingen på strøm i 2022.

Bevilgningsoversikt investering - konsolidert

Tall i hele 1000	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Regnskap 2021
Sum investeringsutgifter	805 405	817 979	1 105 748
Sum investeringsinntekter	-787 211	-796 010	-1 104 800
Netto utgifter videreutlån	822	0	-12 733
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-19 016	-21 969	11 786

Konserninterne utlån er ikke eliminert i 2021-tall.

Tabellen over viser konsoliderte tall, hvor alle konserninterne føringer mellom kommune og foretak er eliminert.

Sum investeringsutgifter viser totale investeringer i kommunen og foretakene, hvor konserninterne utlån (521/911) til foretakene er eliminert med 300,2 mill. kroner, samt mindre poster på kjøp/salg fra andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA-konsern (380/770) og overføring til/fra andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA-konsern (480/880).

Investeringsutgifter konsolidert består av:

- Arendal kommune: 394,9 mill. kroner
- Arendal eiendom KF: 344,0 mill. kroner
- Arendal havn KF: 66,5 mill. kroner

Investeringsinntekter konsolidert består av:

- Arendal kommune: 362,3 mill. kroner
- Arendal eiendom KF: 358,3 mill. kroner
- Arendal havn KF: 66,6 mill. kroner

Vedtak i desember om nedtak av restbevilgning medfører at regulert budsjett er i tråd med faktiske utgifter og inntekter for 2022

Netto utgifter videreutlån startlån er iht. budsjett for 2022.

Sum overføring fra drift og netto avsetninger er 2,9 mill. kroner lavere enn budsjett for kommunen og foretakene. Avviket er sammensatt og forklares blant annet av høyere overføring fra drift enn budsjettert som drar i en retning og større netto avsetning til investeringsfond enn budsjettert (bundne/ubudne) som drar i motsatt retning.

2 Årsberetning Arendal kommune 2022

Regnskapsdokumentet legges frem samlet for Arendal kommune og de to kommunale foretakene. Årsberetningen gir lovpålagt og utfyllende informasjon til regnskapet. I tillegg utarbeides en årsrapport som gir mer utfyllende informasjon fra resultatene.

I det følgende er det gitt kommentarer til regnskapet for Arendal kommune for 2022. Regnskapet ligger bakerst i dokumentet med oversikter og noter. Deretter følger årsberetning og regnskap for de to foretakene.

2.1 Driftsregnskapet

Under følger en vurdering av driftsregnskapet til Arendal kommune, og vurderinger knyttet til obligatoriske oversikter.

AK Bevilgningsoversikt drift - komprimert 2022

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Sum generelle driftsinntekter	-3 176 017	-3 009 789	-2 900 425	-2 930 949
Sum netto driftsutgifter	3 132 641	3 035 078	2 813 165	2 698 888
Brutto driftsresultat	-43 376	25 289	-87 260	-232 062
Netto finansutgifter	72 701	84 326	189 943	168 022
Motpost avskrivinger	-118 383	-100 760	-100 760	-95 642
Netto driftsresultat	-89 058	8 855	1 923	-159 682
Overføring til investering	27 297	18 694	14 226	17 447
Netto avsetninger	61 760	-27 549	-16 149	142 235
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk og udisponert beløp	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	89 058	-8 855	-1 923	159 682
Fremført til inndekning i senere år	0	0	0	0

Generelle inntekter

Generelle driftsinntekter er kommunens frie inntekter og består av inntekts- og formuesskatt, rammetilskudd, eiendomsskatt og andre driftsinntekter særlig knyttet til flyktingemidler. Arendal kommunes generelle driftsinntekter endte på 3,176 mill. kroner, som er 166,2 mill. kroner bedre enn regulert budsjett.

Frie inntekter

Frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd fra staten. Rammetilskuddet baserer seg i utgangspunktet på et likt beløp pr. innbygger. Innbyggertilskuddet justeres gjennom inntektssystemet, og tar i tillegg høyde for ulike utgiftsbehov. Arendal kommune har et beregnet utgiftsnivå omtrent på snittet av kommunene. Inntektsutjevningen som kompenserer kommuner med lave inntekter fra skatt, er også en del av rammetilskuddet. I tillegg er skjønnsmidler inkludert i rammetilskuddet, både ordinære skjønnsmidler og skjønnsmidler til prosjekter.

Også 2022 har vært preget av koronapandemien og har i stor grad påvirket kommunens kostnader og inntekter. Statens kompensasjon av koronakostnadene ble først avklart i desember 2022 og bidro til en solid merinntekt utover budsjettert nivå. Tilsvarende ble skatteinntektene i 2022 svært mye høyere enn regjeringen la til grunn. I sum forklarer skatt og rammetilskudd ca. 164 mill. kroner av merinntektene til kommunen.

Rammetilskudd uten skjønnsmidler og inntektsutjevning endte på 1 167,3 mill. kroner, 44,7 mill. kroner bedre enn regulert budsjett. Årsaken til merinntekt skyldes tilleggsbevilgning for å dekke merkostnader knyttet til korona pandemien.

Kommunen fikk tildelt 42,7 mill. kroner i skjønnsmidler, 35,7 kroner over budsjettert nivå. Merinntekten skyldes koronakompensasjon tildelt via statsforvalter.

Kommunens inntekts- og formuesskatt endte på 1 494 mill. kroner, 38,4 mill. kroner over regulert budsjett. Inntektsutjevningen endte på 247,8 mill. kroner, 45 mill. kroner over budsjettert nivå. Kommunens skattevekst endte på 9,6 % fra 2021. Dette er en høy vekst og betydelig høyere enn budsjettert, men veksten var lavere enn snittet for landet. Skatteveksten i 2022 er en engangsinntekt.

Skatteinngangen ble også i 2022 svært mye høyere enn hva Finansdepartementet/Regjeringen la til grunn gjennom året. I statsbudsjettet for 2022 var det opprinnelige skatteanslaget for 2022 en nedgang på 2,5 % fra 2021. I revidert nasjonalbudsjett økte anslaget til 6,8 %. I statsbudsjettet for 2023 ble skatteanslaget for 2022 oppjustert til 7,8 %. Fasiten for skatteveksten for kommunene samlet i 2022 endte på ca. 12,7 %. Merskatteveksten i 2022 har blant annet sammenheng med tilpasninger til en økning i utbytteskatten fra 2022.

Kommunedirektøren legger til grunn Regjeringens skatteanslag for inntektsanslaget for kommunens og landets skatteinntekt i sin planlegging og justering gjennom året.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt utgjør en betydelig inntektskilde for kommunen, og utgjorde i 2022 146,5 mill. kroner. Dette er ca. 2 mill. kroner lavere enn regulert budsjett. Årsaken til lavere inntekter er hovedsakelig avgjørelse i flere klagesaker ifm. omtakseringsprosjektet og generell reduksjon i eiendomsskatt på tidligere verk og bruk.

Andre inntekter

Størst andel av kategorien andre inntekter består av statlige overføringer knyttet til flyktningområdet, dvs. integreringstilskudd fra IMDi (Integrerings- og mangfolds direktoratet). Integreringstilskudd er i prinsippet frie inntekter og inntekten føres sammen med kommunens øvrige fellesinntekter, i tråd med forskrift. Budsjettet knyttet til IMDi midler ble vesentlig økt i 2022 som følge av krigen i Ukraina. Etter anmodning fra IMDi ble det bosatt 190 flykninger i 2022. Kommunen mottok 75,6 mill. kroner i 2022, 3,4 mill. kroner høyere enn regulert budsjett.

I tillegg inngår andre direkte og indirekte skatter i denne kategorien, som består av naturressursskatt på 1,1 mill. kroner samt konsesjonsavgift på 0,4 mill. kroner.

Netto driftsutgifter

Netto driftsutgifter består av netto utgiftsrammer bevilget til enhetene og avskrivninger. Samlet viser regnskapet et merforbruk på 97,6 mill. kroner.

Netto utgiftsrammer bevilget til enhetene er definert i Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. Endelig regnskap viser at netto bevilget til drift endte på 3,014 mrd. kroner. Dette er ca. 79,9 mill. kroner utover regulert budsjett. Merforbruket er i stor grad knyttet til merutgifter korona.

Avskrivninger har en effekt i forhold til vurdering av løpende inntekter og utgifter i brutto driftsutgifter. Den har ikke resultat effekt, og det føres en motpost før netto driftsresultat og regnskapsresultat fremkommer. For 2021 ble avskrivninger ført med 118,4 mill. kroner, som var 17,6 mill. kroner utover regulert budsjettet.

Netto finansinntekter/-utgifter

Netto finansutgifter viser et mindreforbruk på 11,6 mill. kroner. Dette skyldes 9,5 mill. kroner i høyere renteinntekter fra bankinnskudd og utlån til Arendal Havnevesen KF. I tillegg er det en positiv rentedifferanse på startlån på 1,6 mill. kroner.

Det er bokført 89,447 mill. kroner i minimumsavdrag, og dette er i tråd med budsjettet og beregnet minimumsavdrag for 2022. Dette er en betydelig reduksjon fra 2021, men beror på regnskapstekniske årsaker. Endringer i KOSTRA førte til en omlegging av bokføringen av minimumsavdraget i 2022, slik at kommunen og foretakene fører sine respektive andeler av minimumsavdraget i sine særregnskaper. Samlet beregnet, bokført og betalt minimumsavdrag i 2022 var 177,3 mill. kroner - en økning på 10,8 mill. kroner fra 2021.

Vurdering av driftsresultat

I bevilgningsoversikt drift framkommer resultatmålene brutto og netto driftsresultat.

Brutto driftsresultat viser balansen mellom årets løpende inntekter og utgifter. Brutto driftsresultat for 2022 er positivt med 43,4 mill. kroner, og dette er ca. 68,7 mill. kroner bedre enn budsjettet. Det er spesielt merinntekter på skatt og rammetilskudd som bidrar til det gode resultatet. Merutgiftene er i stor grad knyttet til korona, og må sees i sammenheng med merinntektene hvor kommunens kompensasjon for korona fra staten inngår.

Netto driftsresultat, som inkluderer resultatet innen finansområdet og motpost avskrivninger, er positivt for 2022 med 89,1 mill. kroner. Dette er 97,9 mill. kroner bedre enn budsjettet. Finansområdet bidrar til å styrke resultat med ca. 11,6 mill. kroner og er i hovedsak som følge av merinntekter på renter.

I netto driftsresultat inngår føringer av premieavvik og amortisering av premieavvik. Dersom man holder utenfor disse postene viser tallene et korrigert positivt netto driftsresultat på ca. 110,6 mill. kroner.

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene er et av de tre finansielle måltallene som er vedtatt av bystyret. For 2022 viser regnskapet at måltallet endte positivt med 2,10 % for kommunen. Dette er en forbedring i forhold til regulert budsjett, hvor netto driftsresultat i % av driftsinntektene var beregnet til - 0,23 %. Bystyrets vedtatte finansielle måltall for netto driftsresultat er 1,75 % av driftsinntektene, og dette oppnås for Arendal kommune i 2022.

Det positive resultatet gir muligheter til økte avsetninger til disposisjonsfond.

Overføring til investering

Utgifter som skal dekkes av driftsbudsjettet, men som er av investeringsmessig karakter, blir overført fra drift til investering. Totalt er det i 2022 budsjettet med en overføring til investering på ca. 14,3 mill. kroner, hvorav 11,5 mill. kroner er overføring av midler knyttet til egenkapitaltilskudd til pensjonskassene.

Regnskapet viser at det totalt er overført 27,3 mill. kroner fra drift til investering, som er 13,1 mill. kroner mer enn forutsatt i regulert budsjett. Dette knytter seg til at flere prosjekter er finansiert med overføring fra drift innenfor ramme, hvor de største prosjektene ligger hos Bomuldsfabriken kunsthall (4,2 mill. kroner) og NAV (4,2 mill. kroner).

Bruk og avsetning fond

For 2022 viser tallene en samlet netto avsetning til fond på ca. 61,8 mill. kroner (sum disposisjonsfond og bundne fond). I regulert budsjettet var det lagt til grunn samlet netto bruk av fond på ca. 27,5 mill. kroner, dvs. det avsettes ca. 89,3 mill. kroner mer enn det som var forutsatt i regulert budsjett. Det er det positive driftsresultatet som medfører økt avsetning til fond.

Disposisjonsfond er frie oppsparte midler som kan disponeres fritt. I regulert budsjett var det forutsatt netto bruk av disposisjonsfond på ca. 1,2 mill. kroner. Endelig regnskap viser positivt resultat og dette medvirker til at det netto avsettes 99,5 mill. kroner til disposisjonsfond.

Bundne fond er midler som ikke kan brukes fritt. Disse er øremerket til det enkelte formål og det er krav om rapportering for bruk av midlene. Eventuelt skal ubrukte midler tilbakebetales til giver dersom aktiviteten som ligger til grunn ikke blir gjennomført. Tallene for 2022 viser at det netto er hentet inn mer bundne fondsmidler enn det som var forutsatt i budsjettet. Dette viser at det har vært økt aktivitet i 2022 sammenlignet med 2021 hvor korona medførte utsettelse og forsinkelser i aktivitetene.

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner drift

Tall i hele 1 000	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Avvik 2022
Netto driftsresultat	-89 058	8 855	97 913
Avsetninger til bundne driftsfond	19 384	979	-18 405
Bruk av bundne driftsfond	-57 116	-27 365	29 751
Overføring til invest iht. årsbudsjett og fullmakt (regulert iht. budsjett)	18 694	18 694	0
Avsetning til disposisjonsfond iht. årsbudsjett og fullmakt (regulert iht. budsjett)	42 487	42 487	0
Bruk av disposisjonsfond iht. årsbudsjett og fullmakt (regulert iht. budsjett)	-43 650	-43 650	0
Årets budsjettavvik (mindreforbruk før strykninger)	-109 259	0	109 259
Overføring til investering utover budsjett	8 603		
Avsetninger til disposisjonsfond utover budsjett	103 005		
Bruk av disposisjonsfond utover budsjett	-2 349		
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0		

Tabellen over viser den obligatoriske oversikten over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner. Budsjettavviket er det samlede avviket (resultatet) mellom driftsbudsjettet og driftsregnskapet, gitt at årsavslutningsdisposisjonene kun er gjennomført i tråd med vedtatt driftsbudsjettet og delegert myndighet.

Tallene viser et positivt budsjettavvik på 109,3 mill. kroner. Disponeringen av budsjettavviket framgår av oversikten over, og viser at den største andelen er avsatt til disposisjonsfond.

Avsetning til disposisjonsfond utover budsjett, i sum 103,0 mill. kroner, fordeler seg slik:

- avsetning av mindreforbruk til fellesfond utgjør ca. 92,5 mill. kroner
- avsetning av mindreforbruk til enhetene iht. vedtatt økonomireglement utgjør ca. 9 mill. kroner
- avsetning av mindreforbruk pga. streik til eksamensforberedende tiltak utgjør 750 000 kroner
- andre avsetninger på enhetene utover budsjett utgjør ca. 750 000 kroner

Bruk av disposisjonsfond utover budsjett på ca. 2,3 mill. kroner er innhenting av enhetenes disposisjonsfond til dekning av merutgifter i 2022. I dette ligger også noe bruk av disposisjonsfond til dekning av utgifter i investering.

Enheter med mindreforbruk har fått avsatt hele eller deler av overskuddet til disposisjonsfond i regnskap 2022. Grunnlaget for avsetningen er at de første 200.000 kr avsettes fullt ut, og deretter avsettes 50 % av

overskytende. For enheter med store mindreforbruk blir beløpet justert til maksimum 1 mill. kroner. Midler på disposisjonsfond skal nyttes innenfor tjenesten og til uforutsette kostnader. Tilsvarende har kommunedirektøren gjennomført trekk i budsjetttrammen for 2023 for enheter med merforbruk etter reglene i samme sak. Trekket er avsatt til felles disposisjonsfond i 2023, og utgjør ca. 5,4 mill. kroner.

Det er overført ca. 8,6 mill. kroner til investering utover budsjett.

Som følge av det positive resultatet er det ikke foretatt strykninger i 2022.

Netto driftsutgifter for tjenesteområdene

Enhetenes resultater framkommer i to ulike oversikter, og begge vedtas av bystyret:

- Bevilgningsoversikt drift - netto pr. enhet
- Økonomisk ramme pr. enhet

I årsberetningen er vurderingene oppsummert for tjenesteområdene administrasjon og fellesutgifter, samfunnsutvikling og personrettede tjenester. I tjenesteområdene inngår driftsenheter og stabsansvar som tilhører det respektive fagområdet.

Enhetenes resultater er nærmere omtalt i årsrapporten, og fullstendige oversikter pr. enhet framgår av årsregnskapet.

Bevilgningsoversikt drift - netto pr. tjenesteområde

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Administrasjon og fellesutgifter	581 198	593 788	609 545	491 208
Samfunnsutvikling	331 518	326 560	268 407	278 667
Personrettede tjenester	2 131 152	2 039 629	1 937 529	1 933 373
Felles finansiering drift	-29 610	-25 659	-113 506	-108 794
Sum	3 014 258	2 934 318	2 695 830	2 594 454

Bevilgningsoversikt drift - netto pr. enhet er en obligatorisk oversikt i tråd med Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. Oversikten skal vise sum netto bevilget til drift (jfr. bevilgningsoversikt drift) fordelt på kommunens budsjettområder, som er enhetene.

Tabellen over viser den obligatoriske oversikten fordelt på tjenesteområdene. Tallene viser et merforbruk innen netto driftsutgifter på ca. 79,9 mill. kroner.

Økonomiske rammer pr. tjenesteområde

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Administrasjon og fellesutgifter	568 491	577 769	609 181	501 718
Samfunnsutvikling	301 557	297 398	261 108	291 258
Personrettede tjenester	2 060 451	2 038 242	1 946 567	1 959 967
Sum	2 930 499	2 913 409	2 816 856	2 752 943

Økonomisk ramme til enhetene inkluderer bruk/avsetning til enhetenes fond og enhetenes overføring til investering i tillegg til rammen gitt i forskrift. Det er denne rammen enhetene følges opp på gjennom året,

og som er utgangspunktet for enhetenes vurderinger av økonomisk status i månedsrapportering, tertialrapportering og årsrapportering. Avvik mot økonomisk ramme gir enhetenes mer- eller mindreforbruk.

I tabellen over framkommer økonomiske rammer summert på tjenesteområdene. Enhet 1102 Felles finansiering drift er holdt utenfor i oversikten. Denne består i hovedsak av kommunens fellesinntekter og finansposter som er omtalt under Bevilgningsoversikt drift.

Samlet har kommunens driftsenheter et merforbruk på 17,1 mill. kroner målt mot enhetenes vedtatte økonomiske rammer (regulert budsjett). Resultatet framkommer etter at følgende disposisjoner er gjennomført:

- ubrukte bundne midler er avsatt til bundne fond
- enheter med merforbruk har hentet inn midler fra enhetens disposisjonsfond der det har vært midler i fondet
- enhetenes merutgifter til korona er kompensert, begrenset opp til balanse
- enhetenes mindreforbruk er avsatt til enhetenes disposisjonsfond iht. kommunens gjeldende økonomireglement.

Rådmannens vurdering om avsetning av mindreforbruk er basert på enhetenes resultater etter at kompensasjon for merutgifter korona er gitt. Etter kompensasjon og innhenting av disposisjonsfond viste resultatene at 18 enheter hadde mindreforbruk, 12 enheter hadde merforbruk og 13 enheter gikk i balanse.

Administrasjon og fellesutgifter viser samlet et mindreforbruk på ca. 9,3 mill. kroner. Dette er i hovedsak lavere fellesutgifter og overføringer på enheten Felles overføringer drift, enn forutsatt i regulert budsjett.

Samfunnsutvikling viser et samlet merforbruk på ca. 4,2 mill. kroner. I tallene inngår negativt resultat på selvkostområdene. Korrigeret for dette har samfunnsutvikling et samlet mindreforbruk på ca. 1,9 mill. kroner. Det er først og fremst teknisk område på kommunalteknikk og NAV som bidrar til det positive resultatet.

Personrettede tjenester viser et samlet merforbruk på ca. 22,2 mill. kroner. Personrettede tjenester omfatter tjenesteområdene helse og omsorg, skole, barnehage og levekår. Det er særlig innen hjemmebaserte tjenester og institusjon det har vært store utfordringer med å komme i balanse i 2022.

Enhetene har hatt store merutgifter som følge av koronapandemien også i 2022. Spesielt merutgiftene som følge av KS-avtalen om utvidet kompensasjon i forbindelse med koronapandemien (gjeldende januar - april) var høye. Samlet er merutgiftene på enhetene beregnet til 92,2 mill. kroner. Fordi det har vært stor usikkerhet knyttet hva kommunen ville få overført fra staten til dekning av koronautgifter, har enhetene i hovedsak først blitt kompensert for dette ved årets slutt. Enhetene er blitt kompensert for beregnet merutgifter for perioden januar til april, begrenset opp til balanse for enheten. Basert på dette prinsippet har flere enheter fått full kompensasjon for sine utgifter. Samlet er enhetene kompensert med 65,8 mill. kroner. Etter at enhetene har fått kompensert for merutgifter korona viser resultatene at enkelte enheter likevel har store utfordringer i forhold til å oppnå balanse. Deler av dette må sees i sammenheng med høyt sykefravær også etter at KS-avtalen ble avsluttet og kompensasjonsperioden var over.

Enhetene har gjennom månedsrapportene og tertialrapportene informert om økonomisk status. Enheter med merforbruk har meldt dette fortløpende i linjen, og det har vært satt i verk tiltak i 2022 for å redusere og bremse den negative utviklingen. Det har likevel ikke vært mulig å oppnå balanse samlet for driftsenhetene for 2022. Flere enheter opplever at økonomien er stram og at det er utfordrende å komme i balanse. Det vises ellers til nærmere omtale av enhetenes resultater i årsrapporten.

Netto lønn

Netto lønn er lønn og sosiale utgifter fratrukket sykelønnsrefusjon og er et viktig måltall når det gjelder å følge driftsnivået mot enhetenes rammer. For 2022 har enhetene samlet sett et merforbruk på nettolønn på ca. 97,3 mill. kroner i forhold til regulert budsjett, og dette må i stor grad sees i sammenheng med merutgifter til korona.

Lønnsavsetning

Enhetenes driftsrammer ble i regulert budsjett 2022 kompensert for helårsvirkning av lønnsoppgjøret for 2021 og årets virkning av lønnsoppgjør 2022. Dette ble kompensert fra sentralt avsatt lønnsavsetning.

Utdanningsforbundet, skolenes landsforbund og norske lektorlag gikk til streik i 2022 og streiken ble stoppet ved tvungen lønnsnemd. Oppgjøret ble først klart i februar 2023. Kommunedirektørens beste anslag på hva lønnsoppgjøret til lærerne ville koste i 2022 var at restbeløpet som sto igjen på beregnet lønnsavsetning ville dekke oppgjøret. Denne var basert på deflator og at virkningsdato ble 1.05.2022. Restsummen på lønnsavsetningen på 11,8 mill. kroner ble derfor avsatt til 2023 fordi utbetalingen er en kostnad som tilhørte 2022. Lønnsoppgjøret til lærerne ble avklart i februar og i Arendal blir oppgjøret utbetalt i april. Virkningsdatoene for oppgjøret ble satt til 27. september. Avsetningen vil dekke kostnaden og eventuell besparelse vil sees i sammenheng med beregnet lønnsavsetning for 2023. (justert tekst)

Pensjon

Kommunen er medlem i og betaler premier til tre ulike pensjonskasser: Arendal kommunale pensjonskasse (AKP), Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK). Tabellen under viser resultatet for 2022 innen pensjonspostene.

Sentrale pensjonsposter inkl. arbeidsgiveravgift (tall i mill. kroner)	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik
Premieavvik (SPK, KLP og AKP)	-67,3	-71,8	-4,6
Amortisering premieavvik	88,8	88,8	0,0
Avvik løpende pensjonspremie (SPK, KLP og AKP)	3,1	10,1	7,0
Øvrige poster pensjon (AFP 62-64, aktuarberegninger, sikringsordning mv)	17,2	17,1	-0,1

Budsjett for pensjon vurderes fortløpende, og budsjettjusteringer gjøres i hovedsak i 1. tertial når amortisering av premieavviket er ført og endring til årets pensjonssatser er beregnet og justert. Da legges også siste prognoser fra pensjonskassene til grunn. Endringer i pensjonspremien etter dette medfører som hovedregel en tilsvarende endring i premieavviket, og påvirker derfor i liten grad resultatet ved årets slutt. Effekten på resultatet kommer derimot året etter når premieavviket amortiseres.

Endelige regnskapstall fra pensjonskassene foreligger først etter årets slutt (januar 2023) og det er derfor usikkerhet knyttet resultatet for pensjonsområdet gjennom året.

Endelige beregningene fra aktuar viser at årets premieavvik endte på 67,3 mill. kroner, dvs. 4,6 mill. kroner lavere enn budsjettert (negativt avvik).

Amortisering premieavvik er ført i henhold til regulert budsjett.

Samlet ble innbetalt premie til alle pensjonskassene ca. 3,1 mill. kroner høyere enn det som var forutsatt i budsjetterte premiesatser. Premiesatsene gir grunnlaget for beregning av løpende pensjonstrekk på enhetene. Anslaget i tertialrapporten var en merutgift på 10,1 mill. kroner, dvs. at endelig resultat ble 7 mill. kroner bedre enn det som var forutsatt i regulert budsjett.

I sum viser pensjonspostene et lite merforbruk på 2,3 mill. kroner i 2022.

I tillegg til pensjonspremien som er innbetalt av kommunen kommer premie dekket av kommunens premiefond i pensjonskassene (gjelder AKP og KLP). Dette er i hovedsak reguleringspremie. I 2022 ble ca. 112,4 mill. kroner belastet premiefondet i AKP. Tilsvarende beløp for KLP var 10,2 mill. kroner. For å redusere risiko anbefaler aktuar at kommunen framover dekker en større andel av premien over kommunens driftsregnskap, dvs. å redusere bruk av premiefond. Kommunedirektøren vil vurdere dette videre i tertialrapporten og ved rullering av handlings- og økonomiplan 2024-2027.

Det er risiko for store svingninger innen pensjonsføringer og kommunedirektøren legger derfor opp til å ha

egne fondsmidler for å møte dette, i tillegg til premiefondet i pensjonskassene. Etter disponering av overskudd for 2022 er disposisjonsfond pensjon ca. 50,4 mill. kroner. Disposisjonsfond pensjon må også sees i sammenheng med balanseført premieavvik som ved utgangen av 2022 er 79,1 mill. kroner.

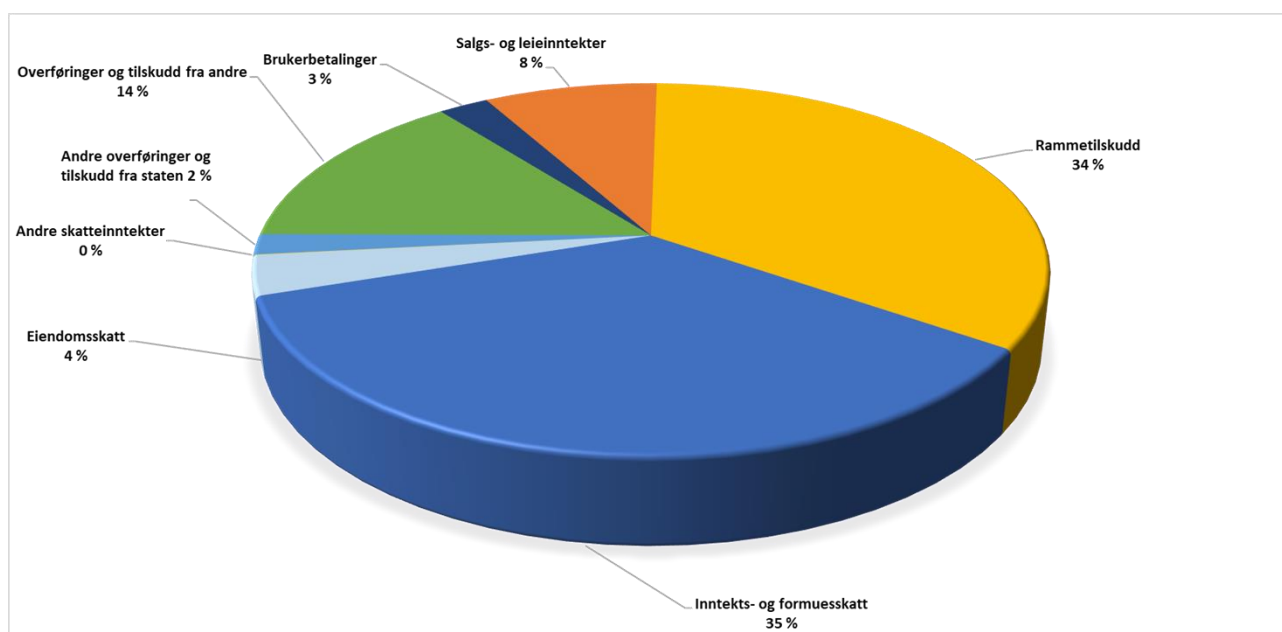
Økonomisk oversikt etter art - drift

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Sum driftsinntekter	-4 242 902	-3 885 802	-3 859 288	-4 065 192
Sum driftsutgifter	4 199 526	3 911 091	3 755 454	3 824 339
Brutto driftsresultat	-43 376	25 289	-103 835	-240 853
Netto finansutgifter	72 701	84 326	189 943	168 022
Motpost avskrivninger	-118 383	-100 760	-100 760	-95 642
Netto driftsresultat	-89 058	8 855	-14 652	-168 474
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	89 058	-8 855	-1 923	159 682
Fremført til inndekning i senere år	0	0	-16 575	-8 791

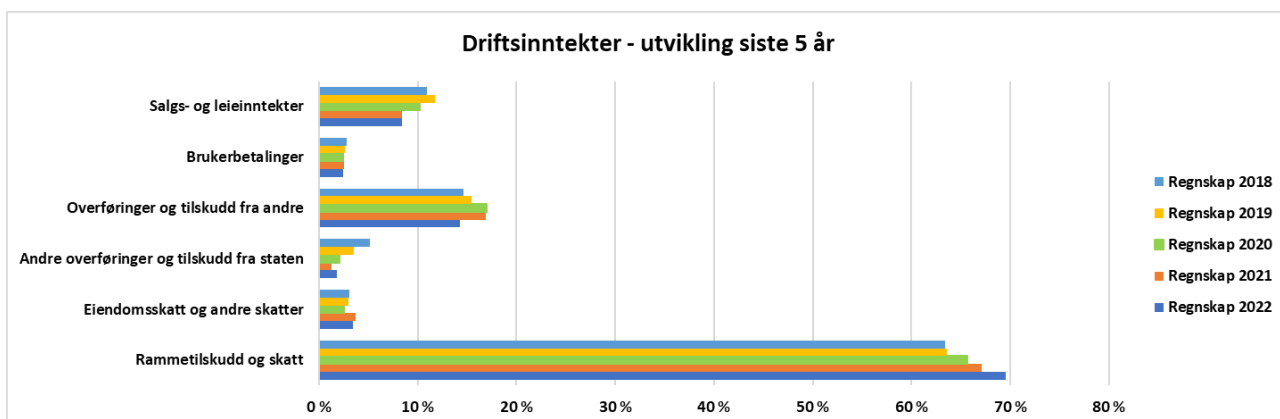
Økonomisk oversikt etter art - drift viser kommunens samlede inntekter og samlede utgifter. Oversikten viser også resultatmålene brutto og netto driftsresultat, og sum disponeringer. Hovedlinjene er vist i tabellen over.

Beregning av resultatmålet netto driftsresultat i prosent av samlede inntekter tar utgangspunkt i denne oversikten. For 2022 er dette positivt med 2,10 %.

Oversikt over driftsinntekter

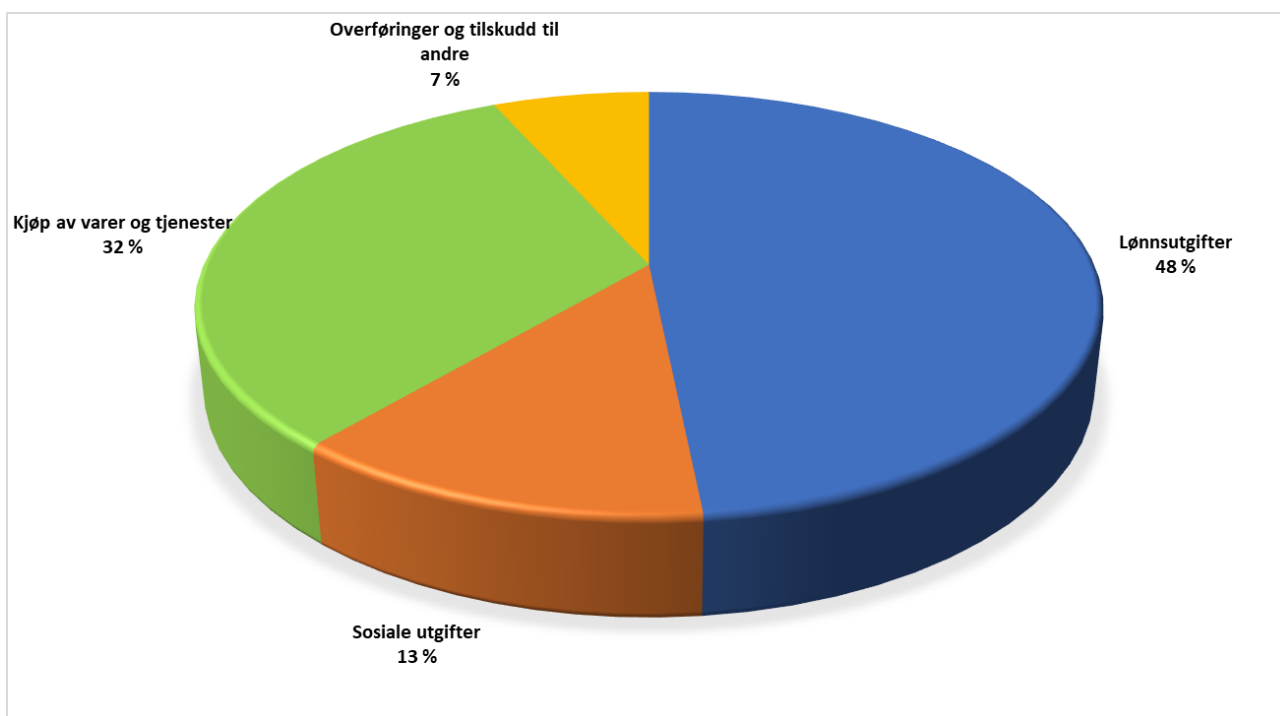

Figuren viser hvilke inntektstyper kommunen har, og hvordan de fordeler seg. Skatt og rammetilskudd er kommunens største inntektskilde og utgjør ca. 70 % av de totale driftsinntektene.

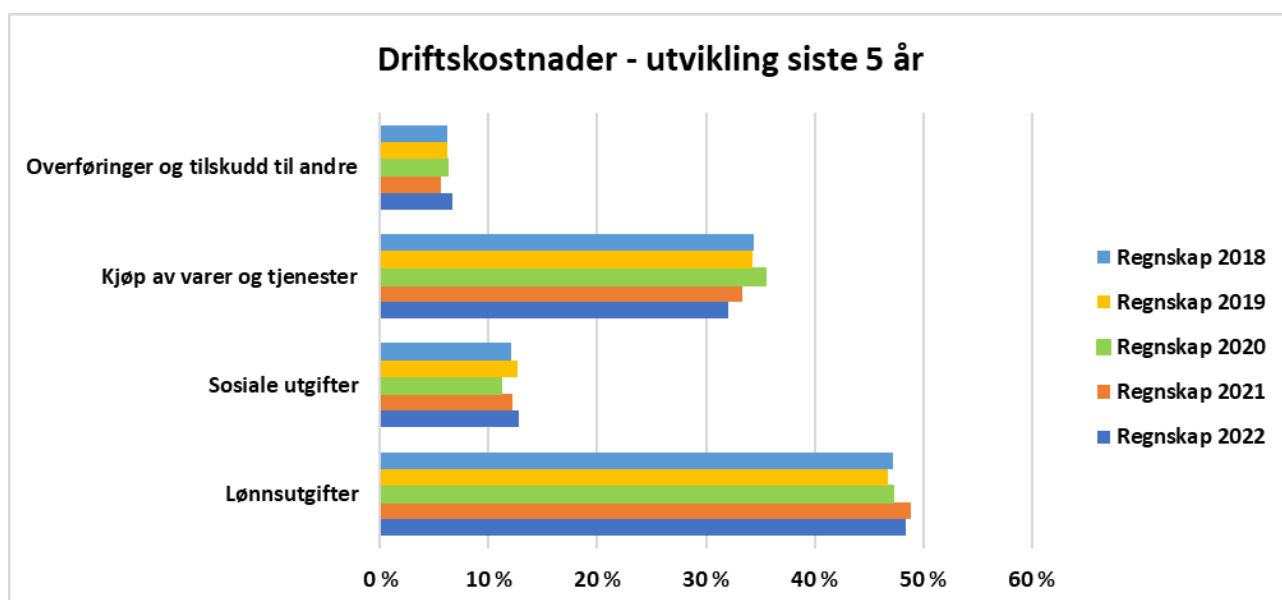

Utviklingen siste fem år viser små endringer i hvordan inntektene fordeler seg. Skatt og rammetilskudd ligger i intervallet 64-70 %, mens de øvrige indikatorene varierer noe.

Oversikt over driftsutgifter

Figuren viser hvordan kommunens driftsutgifter fordeler seg. Som det framgår av figuren er det lønn og sosiale utgifter som utgjør den største andelen av kommunens totale driftsutgifter med 61 %. Kjøp av varer og tjenester utgjør 32 % av driftsutgiftene. Overføringer utgjør 7 % (overføringer og tilskudd til private, organisasjoner mv).

Utviklingen over siste fem år viser, i likhet med inntektene, små endringer i hvordan utgiftene fordeler seg fra år til år.

2.2 Investeringsregnskapet

Bevilgningsoversikt investering 2022

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Investeringer i varige driftsmidler	208 636	200 778	175 715	398 206
Tilskudd til andres investeringer	3 719	4 500	4 500	3 528
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	93 330	11 600	11 600	31 504
Utlån av egne midler	300 247	402 888	297 907	377 201
Avdrag på lån	89 260	87 847	0	24 863
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	695 193	707 613	489 722	835 301
Kompensasjon for merverdiavgift	-8 686	-7 566	-6 893	-14 454
Tilskudd fra andre	-13 029	-8 933	-2 625	-193 378
Salg av varige driftsmidler	-86 226	0	0	-610
Salg av finansielle anleggsmidler	601	0	0	-34 220
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-91 007	-87 847	0	-22 178
Bruk av lån	-469 226	-583 859	-465 979	-553 452
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-667 573	-688 205	-475 497	-818 293
Videreutlån	192 958	210 000	150 000	168 644
Bruk av lån til videreutlån	-192 958	-210 000	-150 000	-168 644
Avdrag på lån til videreutlån	84 744	34 000	34 000	69 010
Mottatte avdrag på videreutlån	-83 922	-34 000	-34 000	-81 744
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	822	0	0	-12 733

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Overføring fra drift	-27 297	-14 231	-14 226	-17 447
Avsetninger til bundne investeringsfond	41 891	0	0	41 248
Bruk av bundne investeringsfond	-42 619	-5 178	0	-30 048
Avsetninger til ubundne investeringsfond	0	0	0	1 980
Bruk av ubundne investeringsfond	-416	0	0	-8
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
SUM OVERFØRING FRA DRIFT OG NETTO AVSETNINGER	-28 442	-19 409	-14 226	-4 275
FREMFORRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR UDEKKET BELØP	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering viser utgiftene klassifisert basert på type investering som varige driftsmidler, finansielle anleggsmidler mv. Dette gir en enklere oversikt over de ulike investeringene, samtidig som finansieringen av disse blir synliggjort.

Opprinnelig budsjett er bystyrets vedtak for 2022. Regulert budsjett er med tillegg for vedtatte overføringer fra tidligere års prosjekter som ikke er avsluttet samt bystyrets nye vedtak i løpet av 2022.

Sum investeringsutgifter

Investeringer i varige driftsmidler er på 208,6 mill. kroner som er 7,9 mill. kroner høyere enn regulert budsjett. Differansen forklares av prosjekt over budsjettet nivå med 6,0 mill. kroner (hovedsakelig VA), samt prosjekter uten budsjett på 8,7 mill. kroner (hovedsakelig finansiert med overføring fra drift). Prosjekter under budsjettet nivå på totalt 6,8 mill. kroner drar avviket ned, og gir samlet avvik mot budsjett på 7,9 mill. kroner.

Tilskudd til andres investeringer utgjør hovedsakelig Arendal kirkelige fellesråd, samt noen andre mindre poster.

Utlån av egne midler er på 300,2 mill. kroner som er 102,6 mill. kroner lavere enn regulert budsjett. Dette skyldes at faktisk investeringsnivå er en god del lavere enn tildelt låneramme. Det er reduserte utbetalinger til Arendal eiendom og Arendal havn i 2022.

Investeringer i aksjer og andre selskaper på 93,3 mill. kroner som er 81,7 mill. kroner høyere enn budsjett. Avviket forklares av investeringer mot pensjonskassene, samt innskutt aksjekapital til Arendal Næringselskap AS på 60 mill. kroner (BS 21/238).

Avdrag på lån er 89,3 mill. kroner og i henhold til minimumsavdrag.

Sum investeringsinntekter

Kompensasjon for merverdiavgift er på 8,7 mill. kroner, som er litt over budsjettet. Noe høyere kompensasjon henger sammen med noe høyere investeringstakt.

Tilskudd fra andre er på 13,0 mill. kroner og knytter seg hovedsakelig til tilskudd fra nabokommuner i forbindelse med nytt OHV og teknisk infrastruktur i 110-sentralen.

Salg av varige anleggsmidler på 86,2 mill. kroner er inntekt fra salg av næringsareal til Agderparken Nord AS på 60 mill. kroner i tillegg til salg av tomter til Eyde Energipark Holding AS.

Mottatte avdrag på lån på 91,0 mill. kroner gjelder avdrag fra Arendal eiendom og Arendal havn, som er flyttet fra drift til investering.

Netto utgifter videreutlån

Videreutlån er på 193,0 mill. kroner gjelder startlån og er 17,0 mill. kroner lavere enn budsjettert.

Avdrag på lån til videreutlån er på 84,7 mill. kroner, som er 50,7 mill. kroner høyere enn budsjettert. Budsjetterte avdrag på lån i Husbanken er ikke oppjustert i forhold til tilleggsbevilgninger som er vedtatt i bystyret. 52,5 mill. kroner er klassifisert som ekstraordinære avdrag på videreutlån.

Mottatte avdrag på videreutlån er på 83,9 mill. kroner. Dette er 49,9 mill. kroner høyere enn budsjettert. Det er ikke oppjusterte budsjetter som følge av tilleggsbevilgningene. 11,5 mill. kroner var ekstraordinære avdrag.

Sum overføring fra drift og netto avsetninger

Sum overføring fra drift er på 27,3 mill. kroner, noe som er 13,1 mill. kroner høyere enn budsjett. Posten består av overføring fra drift relatert til egenkapitaltilskudd AKP og KLP, avtale Norac stadion og andre overføringer drift for å finansiere flere investeringsprosjekter. Avviket forklares av at en del av de mindre postene ikke er reflektert i regulert budsjett.

Det er -0,1 mill. kroner i netto avsetning til bundne fond. Avsetning til bundne investeringsfond er på 41,9 mill. kroner, hvor nesten hele beløpet var avsetning til bundet investeringsfond startlån, relatert til ekstra avdragsinnbetalinger. Det var ikke budsjettert avsetning til bundne investeringsfond i 2022. Bruk av bundne investeringsfond var på 42,6 mill. kroner hvorav 41 mill. kroner var startlån.

Netto avsetning til ubundne investeringsfond var på -0,4 mill. kroner.

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner investering

Tall i hele 1 000	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Avvik 2022
Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	690 262	813 268	122 642
Avsetninger til bundne investeringsfond	41 891	0	-41 891
Bruk av bundne investeringsfond	-42 619	-5 178	37 441
Budsjettert bruk av lån	-793 859	-793 859	0
Overføring fra drift iht. årsbudsjett og fullmakt, regnskap regulert iht. budsjett	-14 231	-14 231	0
Avsetning til ubundet invest.fond iht. årsbudsjett og fullmakt, regnskap regulert iht. budsjett	0	0	0
Bruk av ubundet invest.fond iht. årsbudsjett og fullmakt, regnskap regulert iht. budsjett	0	0	0
Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-118 193	0	118 193
Avsetninger til ubundet investeringsfond utover budsjett	0		
Brukt mindre lån enn budsjettert	131 676		
Overføring fra drift utover budsjett	-13 067		
Bruk av ubundet investeringsfond utover budsjett	-416		
Udisponert beløp etter strykninger	0		

Tabellen over viser et sammendrag av den obligatoriske oversikten over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner. Oversikten viser årets budsjettavvik som er det samlede avviket mellom investeringsbudsjettet og investeringsregnskapet, gitt at årsavslutningsdisposisjonene kun er gjennomført i tråd med vedtatt investeringsbudsjett og delegert myndighet.

Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån på 690,3 mill. kroner, viser årets investeringsutgifter samt utgifter til videreutlån (videreutlån og avdrag på lån til videreutlån) fratrukket årets investeringsinntekter, eksklusive bruk av lån iht. regnskapet.

Årets budsjettavvik forklares i hovedsak av mindre bruk av lån enn 131,7 mill. kroner som det var budsjettert med. Høyere overføring fra drift enn budsjettert drar i motsatt retning med ca. 13,1 mill. kroner. Dette gir samlet avvik på 118,2 mill. kroner.

Investeringer fordelt på sentrale områder

Tall i hele 1000

Funksjon	Regnskap 2022	Reg. budsjett 2022	Oppr. budsjett 2022	Regnskap 2021
Overtatt VA og vei fra private utbyggere (just.avt. MVA)	-	-	-	160 073
Vann og avløp	142 529	138 474	137 000	146 885
Kultur, park og idrett	20 474	20 471	7 400	28 030
Vei og tekniske prosjekter	19 371	21 065	18 950	26 617
ØABV	8 956	9 579	1 625	6 677
Helse og omsorg	8 408	6 486	4 000	10 827
NAV	5 295	-	-	-
Oppvekst	1 005	1 566	3 740	1 952
Vitensenter	653	1 710	-	1 177
Andre prosjekter	1 943	1 427	6 500	15 966
Sum	208 636	200 778	179 215	398 206

Tabellen over viser totale investeringer for kommunen på 208,6 mill. kroner fordelt på utvalgte tjenestekområder.

Det har i 2022 blitt investert 142,5 mill. kroner i vann- og avløpsprosjekter, som utgjør 68 % av kommunens investeringer i 2022.

Investeringer inkluderer også VA- og veiprojekter som kommunen har overtatt vederlagsfritt fra private utbyggere der det er inngått justeringsavtaler på MVA. Det er i 2022 ikke er overtatt noen nye anlegg.

Kultur, park og idrett har investert for 20,5 mill. kroner, hvor det største prosjektet er relatert til opparbeidelse av Langbrygga. På vei og tekniske prosjekter er det investert totalt 19,4 mill. kroner, fordelt på en rekke små og mellomstore prosjekter der det største har vært rehabilitering av gateløp. Helse og omsorg har 8,4 mill. kroner i investeringer, relatert til utstyr og til forprosjekt av heldøgns omsorgssenter på Saltrød. Østre Agder Brannvesen har investert totalt 8,9 mill. kroner der det største prosjektet gjelder nytt OHV og teknisk infrastruktur til 110-sentralen. Prosjektene er finansiert med refusjon fra samarbeidskommuner og overføring fra drift.

2.3 Balanseregnskapet

Balanseregnskapet viser kommunens eiendeler, gjeld og egenkapital ved utløpet av regnskapsåret. Fullstendig balanseregnskap er tatt med i del 2 i årsberetningen. I tabellen under vises balansens hovedtall:

Tall i hele 1000

Tall i hele 1000

Konto	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Anleggsmidler (A)	11 981 995	11 168 137
Omløpsmidler (B)	1 085 320	821 648
Sum eiendeler (A+B)	13 067 315	11 989 784
Egenkapital (C)	-2 126 719	-1 880 586
Langsiktig gjeld (D)	-10 377 354	-9 616 197
Kortsiktig gjeld (E)	-563 242	-493 002
Sum gjeld og egenkapital (C + D + E)	-13 067 315	-11 989 784

Eiendeler

Kommunens eiendeler består av anleggsmidler og omløpsmidler. Anleggsmidlene omfatter eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Disse er vurdert til anskaffelseskost. Omløpsmidlene består av kortsiktige midler/forordringer som forfaller under et år fram i tid.

I anleggsmidlene inngår faste eiendommer, anlegg, driftsmidler og bygninger. Også videreutlån av startlån, utlån til kommunens to foretak (Arendal eiendom KF og Arendal havnevesen KF), aksjer og pensjonsmidler inngår i kategorien anleggsmidler. Omløpsmidlene består av de mest likvide midlene som kasse, bankinnskudd og kortsiktige forordringer.

Kommunens eiendeler har økt med 1,1 mrd. kroner fra 2021 til 2022.

Utlånene til kommunens to foretak har økt med 209 mill. kroner i 2022. Kommunen tilbyr startlån for personer som ikke får lån i vanlig bank til kjøp av bolig, og som ikke har mulighet til å spare. Saldo knyttet til startlån økte med 107 mill. kroner fra 2021 til 2022. Pensjonsmidlene hadde en økning fra 2021 til 2022 på 340 mill. kroner. Pensjonsmidlene sikrer at kommunen har dekning for opptjente pensjonsrettigheter.

Kommunens omløpsmidler har økt med 263,7 mill. kroner fra 2021 til 2022.

Gjeld

Kommunens gjeld er delt inn i langsiktig og kortsiktig gjeld. Langsiktig gjeld har økt med 531,5 mill. kroner i 2022. Investeringsgjelden har økt med 406,3 mill. kroner, og fremkommer som låneopptak til investeringer fratrukket nedbetaling på lån.

Startlån hos husbanken har økt med 125,3 mill. kroner, som følge av politisk vedtak om økt satsning på dette området.

Pensjonsforpliktelsene har økt med 229,6 mill. kroner i 2022.

Kortsiktig gjeld er økt med 70,2 mill. kroner, og skyldes hovedsakelig leverandørgjeld, påløpte ikke-betalte renter og feriepenger.

Egenkapital

Egenkapitalen består av frie og bundne (øremerkede) drifts- og investeringsfond, kapitalkonto, prinsippendringer og mer-/mindreforbruk.

Kommunens egenkapital økte med 246,1 mill. kroner fra 2021 til 2022. Økningen knytter seg hovedsakelig til føringer som foretas mot kommunens kapitalkonto. Her er økningen på 185,5 mill. kroner.

Kapitalkontoen representerer differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidler og langsiktig gjeld, justert for ubrukte lånemidler (andel av langsiktig gjeld som ikke er regnskapsført som inntekt i investeringsregnskapet).

Kommunens reserver på fond er økt med 60,6 mill. kroner fra 2021 til 2022. Av dette utgjør netto økning til disposisjonsfond 99,5 mill. kroner der blant annet mindreforbruk for 2022 inngår. Bundne driftsfond er tilført 19,3 mill. kroner, mens det er brukt 57,1 mill. kroner. Investeringsfond (bundne og ubundne) er redusert med 1,1 mill. kroner.

Fondsbeholdning

Tall i hele 1000	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Disposisjonsfond	291 763	192 270	78 271	121 098	136 729	118 851	63 214	82 844	8 669
Bundne driftsfond u/selvkost	72 631	88 880	65 557	72 905	68 496	57 157	50 133	42 885	41 952
Bundne selvkostfond	4 432	25 916	21 002	12 247	1 894	2 024	5 767	16 651	30 213
Ubundne investeringsfond	13 242	13 658	11 686	10 819	19 254	7 486	30 376	32 123	16 422
Bundne investeringsfond	52 114	52 843	41 643	37 625	53 233	30 891	6 363	8 950	10 184
Sum	434 182	373 567	218 159	254 695	279 606	216 409	155 853	183 453	107 440

Disposisjonsfond

Disposisjonsfond har økt med 99,5 mill. kroner fra 2021 til 2022. Totalt er det hentet inn 46,0 mill. kroner fra disposisjonsfond. Tilsvarende er det avsatt 145,5 mill. kroner. Innhenting og bruk av disposisjonsfond er foretatt i henhold til fullmakter og budsjettreguleringer vedtatt av bystyret.

Disposisjonsfond er ved utgangen av året totalt 291,8 mill. kroner, hvor felles disposisjonsfond utgjør 230,4 mill. kroner og enhetenes disposisjonsfond utgjør 61,3 mill. kroner. I tallene inngår årets avsetninger av mindreforbruk. Felles disposisjonsfond er fordelt på henholdsvis disposisjonsfond renter 30 mill. kroner, disposisjonsfond pensjon 50,4 mill. kroner, disposisjonsfond flyktninger 10 mill. kroner, disposisjonsfond eksamensforberedende tiltak 750 000 kroner, disposisjonsfond eiendomsskatt fra 2021 på 6,4 mill. kroner og disposisjonsfond felles på 132,9 mill. kroner. Denne fordelingen er vurdert mot den økonomiske risikoen på renter, pensjon og kommende utgifter til flyktninger.

Samlet er disposisjonsfond ved utgangen av 2022 over minimumsnivået på 100 mill. kroner angitt i kommunens vedtatte finansielle måltall.

Bundne fond

Bundne driftsfond er redusert med 37,7 mill. kroner. Midlene avsatt på bundne driftsfond er bundet opp mot bestemte formål (øremerkede) og kan ikke disponeres fritt av bystyret. Bundne midler eksklusiv selvkostområdet er redusert med 16,2 mill. kroner fra 2021 til 2022 og indikerer at aktiviteten har tatt seg opp igjen etter koronapandemien. Se kommentarer knyttet til selvkostfond under.

Ubundne og bundne investeringsfond

Investeringsfond (ubundne og bundne) er redusert med 1,1 mill. kroner fra 2021 og 2022.

Selvkostfond

Samlet avsetning til fond selvkost utgjorde 0,4 mill. kroner for året, mens total innhenting utgjorde 21,9 mill. kroner (inkl. avregning renovasjon på 2,4 mill. kroner). Dette gir netto resultateffekt på -21,5 mill. kroner for 2022, og utgående saldo selvkostfond på 4,4 mill. kroner. Samlet avsetning til memoriakonto endte på 18,3 mill. kroner, og føres kun mot balanse.

For selvkostområdet vann ble det for 2022 et underskudd på 14,3 mill. kroner. Hele fondsbeholdningen på 10,1 mill. kroner ble benyttet, samt fremføring av underskudd på 4,1 mill. kroner, avsatt til memoriakonto.

For avløp ble resultatet et underskudd på 20,3 mill. kroner. Hele fondsbeholdningen på 6,2 mill. kroner ble benyttet, og ender med underskudd til fremføring på 14,2 mill. kroner. De store merforbrukene på vann og avløp forklares hovedsakelig av stor økning i renter og strømpris, samt stigende materialpriser. Gebyrene for 2023 er satt opp for vann og avløp for å håndtere forventede merforbruk, og videre gebyrutvikling vil vurderes ved neste budsjettkalkyle.

Feiing leverte i 2022 er resultat tilnærmet null, med et lite overskudd på 0,1 mill. kroner. Selvkostfondet øker med det fra 0,2 mill. kroner til 0,3 mill. kroner ved årets slutt.

Slamtømming viser et underskudd på 0,28 mill. kroner. Beløpet overføres dekkes fra fond, som gir fondssaldo ved årets slutt er på 2,15 mill. kroner. For Utslippstillatelser, kontroll og tilsyn var det ved inngangen av året underskudd til fremføring på 0,22 mill. kroner, og hadde i 2022 et underskudd på 0,05 mill. kroner. Dette gir avsetning på memoriakonto på 0,27 mill. kroner ved årsslutt.

Bygge- og delesaker hadde selvkostfond ved inngangen til 2022 på 4,5 mill. kroner. Området gikk med 3,0 mill. kroner i underskudd i 2022, som ble dekket av fond, og har ved årets slutt et gjestående fond på 1,6 mill. kroner.

Reguleringsplaner (private) endte med ett underskudd på 0,62 mill. kroner. Selvkostområdet har ikke midler på fond, samt ikke anledning til å fremføre underskudd. Underskuddet finansieres derfor av kommunens drift.

Oppmåling og eierseksjonering har også fra 2020 blitt avregnet etter selvkost. For disse områdene vil overskudd avregnes mot fond, men det er ikke anledning til å fremføre underskudd. For 2022 leverte oppmåling et lite overskudd på 0,16 mill. kroner, som gir fondsbeholdning på 0,45 mill. kroner ved årsslutt. Eierseksjonering endte med underskudd på 0,02 mill. kroner, og har ikke midler på fond fra tidligere.

Renovasjon håndteres av Agder Renovasjon IKS. Det som ligger igjen i kommunen på området er nå minimalt (kun Høgedal deponi) etter at fond og anleggsmidler ble gjort opp og overført til Agder Renovasjon IKS.

Sett bort fra vann og avløp treffer kalkylene relativt godt for 2022. Kommunenes subsidiering av selvkostområdene er relativt lav for 2022, med et samlet beløp på ca. 0,64 mill. kroner, relatert til underskudd på reguleringsplaner og eierseksjonering.

Arbeidskapital

Arbeidskapitalen gir uttrykk for kommunens evne til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller. I arbeidskapitalen inngår de mest likvide midler som kommunen trenger til sin løpende drift.

Regnskapsmessig defineres arbeidskapitalen som omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Kommunens arbeidskapital utgjør 522,1 mill. kroner ved utgangen av 2022. Dette er en økning på 193,4 mill. kroner fra 2021. Omløpsmidlene har økt med 263,7 mill. kroner, mens kortsiktig gjeld har økt med 70,2 mill. kroner.

I arbeidskapitalen inngår også premieavvik. Premieavvik er kun en regnskapsteknisk føring (ikke likvide midler). Beløpet utgjør en stor andel og arbeidskapitalen bør korrigeres for dette. Arbeidskapitalen pr.

31.12.2022 korrigeret for netto premieavvik utgjør 442,9 mill. kroner, og har økt med 215 mill. kroner fra 2021 til 2022.

2.4 Gjelds- og finansforvaltning

Kommunens finans- og gjeldsforvaltning følger de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og kommunens eget reglement.

Status finans- og gjeldsforvaltning pr. 31.12.2022:

Finans- og gjeldsforvaltning (1000 kr.)	Reglement	31.12.2022	31.12.2021
Aktiva			
Samlet bankinnskudd		694 970	365 772
Passiva			
Samlet investeringsgjeld		4 997 046	4 590 753
Investeringsgjeld dekket over driftsbudsjettet	< 3 370 000	3 525 615	3 225 765
Antall långivere		9	8
Antall lån		22	20
Andel sertifikatlån	< 50 %	26,58 %	30,30 %
Lån med fastrente		2 340 670	2 383 097
Lån med flytende rente		2 656 376	2 207 656
Rentebytteavtaler (underliggende verdi)		425 000	425 000
Andel fast rente (%)		46,84 %	51,91 %
Andel flytende rente (%)		53,16 %	48,09 %
Andel fast rente inkl. rentebytteavtaler		55,35 %	61,17 %
Andel flytende rente inkl. rentebytteavtale		44,65 %	38,83 %
Største enkeltlån	< 15 %	7,32 %	8,50 %
Lengste rentebinding	< 10 år	8 år 11 mnd.	8 år 2 mnd.
Lån med forfall innen 12 mnd.	< 3 747 800	1 945 809	1 841 000
Gjennomsnittrente		2,99 %	1,71 %
NIBOR 3 mnd.		3,26 %	0,95 %
Fast 10 år Swap		3,18 %	1,90 %
Startlån		974 414	849 160

Tabell: Nøkkeltall finansforvaltning 31.12.2022

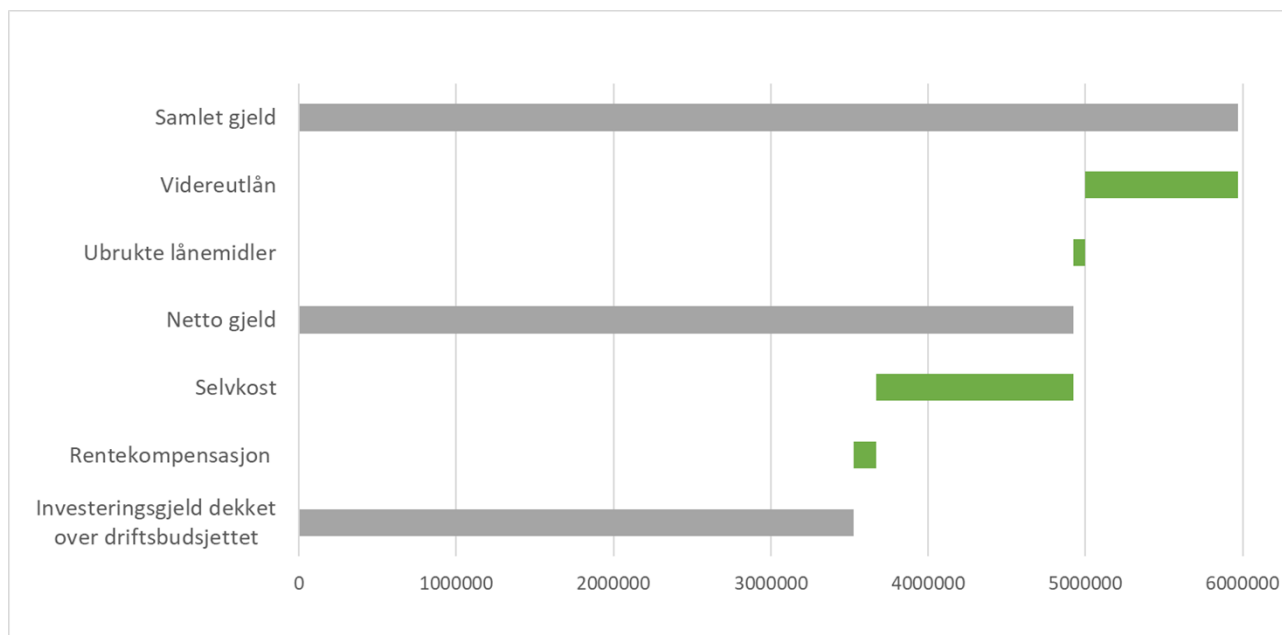
Aktiva

Kommunen har ingen aktivaplasseringer ut over bankinnskudd.

Investeringsgjeld

Kommunens investeringsgjeld er 4,99 mrd. kroner ved utgangen av 2022. Startlån har økt kraftig de siste årene, og utgjør nå 974 mill. kroner. Netto lånegjeld utgjør 4,92 mrd. kroner. Handlingsregelen for hvor mye av investeringsgjelden som skal dekkes over driftsbudsjettet var i 2022 på 3,37 mrd. kroner. Ved

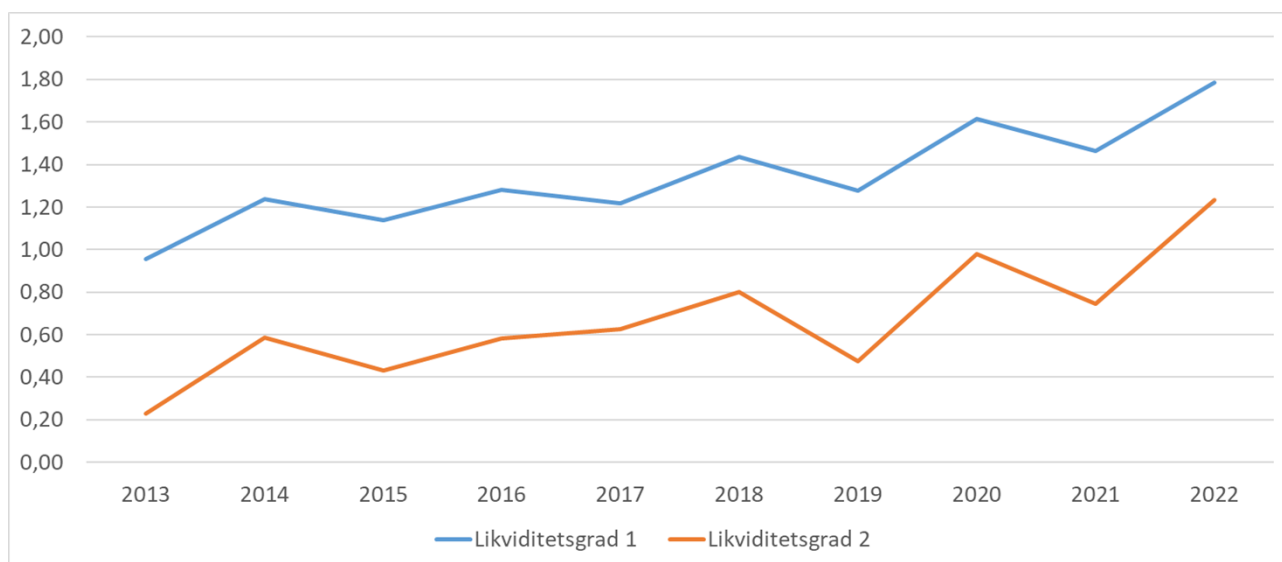
årsskiftet var investeringsgjelden som faktisk må dekkes over driftsbudsjettet 3,525 mrd. kroner, noe som innebærer at handlingsregelen er overskredet med 155,6 mill. kroner.

Figur: Investeringsgjeld dekket over driftsbudsjettet.

Likviditet

Likviditeten har vært tilfredsstillende i 2022, selv om det i enkeltperioder har vært lav likviditet. Likviditetsgrad 1 og 2 viser en økende tendens over de siste ti årene. Trekkrettigheten hos Sparebank Sør har ikke vært benyttet i 2022.

Figur: Historisk oversikt over likviditetsgrader 31.12.

Likviditeten måles ved forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Normalt er det anbefalt at likviditetsgrad 1 som måler forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld direkte, skal være større enn 2. Likviditetsgrad 2 måler forholdet mellom de mest likvide midlene (kasse og bank) målt mot kortsiktig gjeld. Dette forholdet bør være minst 1. Figuren over viser utviklingen for de to likviditetsmålene for perioden 2013-2022. Det er bare likviditetsgrad 1 som ligger over anbefalt nivå pr.31.12.2021.

Langsiktig gjeld - nivå

Kommunens langsiktige gjeld er 5,971 mrd. kroner, noe som er en økning på 531,6 mill. kroner fra 2021. Økningen består av investeringslån (406,3 mill. kroner) og husbanklån til videre utlån (125,3 mill. kroner).

Alle eksterne lånemidler hentes inn av kommunen selv. Disse lånes i neste omgang ut til de kommunale foretakene i samsvar med vedtatte investeringsbudsjetter. Kommunen mottar også ordinære avdrag fra foretakene og håndterer avdrag mot långiverne.

Fordelingen av investeringsgjelden mellom kommunen og de to foretakene er vist i tabellen nedenfor. Økningen i kommunens lån på 9,8 % skyldes hovedsakelig at det gjenstår en restoverføring av utlån til Arendal eiendom KF og Arendal havnevesen KF på 112 mill. kroner fra 2022. Foretakenes andel skulle således ha vært noe høyere.

Tabellen langsiktig gjeld - lånetyper nedenfor viser fordelingen av investeringslån på ulike lånetyper. Spesifikasjonen av lånetypene vises i note 7 til regnskapet. Strategien med å ha god spredning av långivere og lånetyper er videreført.

Langsiktig gjeld

Tall i hele 1000	Regnskap 2022	Regnskap 2021	Endring 2021-2022	
			Beløp	%
Arendal kommune	2 196 249	1 999 468	196 781	9,8 %
Arendal eiendom KF	2 502 348	2 318 145	184 203	7,9 %
Arendal havnevesen KF	298 449	273 141	25 308	9,3 %
Formidlingslån	974 414	849 160	125 254	14,8 %
Sum	5 971 460	5 439 914	531 546	9,8 %

Tabell: Fordeling av gjeld

Langsiktig gjeld - lånetyper

Tall i hele 1000

Investeringslån	2018	2019	2020	2021	2022
Serielån	1 586 713	1 668 273	1 763 855	1 456 960	1 926 253
Sertifikatlån	909 000	705 000	1 048 000	1 391 000	1 328 000
Obligasjonslån	1 367 793	1 517 793	1 667 793	1 742 793	1 742 793
Finansiell leasing					-
Sum	3 863 606	3 891 066	4 329 648	4 590 763	4 997 046

Tabell: Langsiktig gjeld - lånetyper

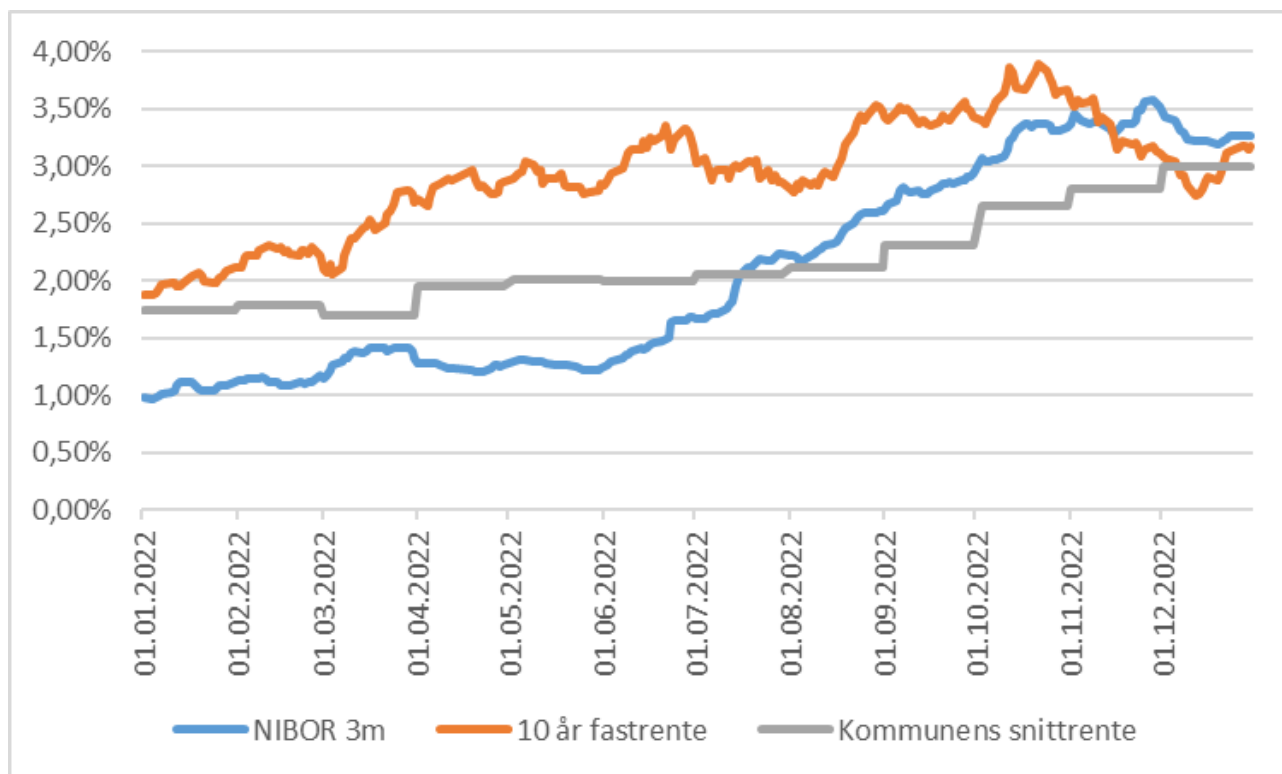
Avdrag

Kommuneloven § 14-18 fastsetter størrelsen på det minste tillatte avdraget kommunen må betale på investeringsgjelden. Loven kobler kapitalslitet opp mot gjeldsgraden, og sikrer på den måten at eiendelene er nedbetalt når avskrivningsperioden er over. Årets minimumsavdrag er beregnet og betalt i henhold til kommuneloven § 14-18. Det er betalt samlet minimumsavdrag for kommunen og foretakene på 177,5 mill. kroner i 2022, en økning på 11 mill. kroner fra 2021. Kommunens andel av minimumsavdraget var 89,5 mill. kroner.

Mottatte avdrag på videreutlån (startlån) går uavkortet til nedbetaling av gjeld, og dette er i tråd med tidligere praksis.

Renter

Kommunens rentestrategi skal sørge for treghet i endring av gjennomsnittlig rente målt opp mot pengemarkedsrenten. Fastrenteandelen er derfor relativt høy, 46,8 %. Målt mot netto renteeksponert gjeld var fastrenteandelen 77 %. Effekten av renteøkningene er dermed dempet, men kommunens gjennomsnittrente økte i løpet av 2022 med 1,25 prosentpoeng til 2,99 %. I samme periode økte NIBOR 3 måneder med 2,28 prosentpoeng.

Figur: Renteutvikling i 2022.

Dekning av investeringsgjelden

Figuren nedenfor viser kommunens rentestrategi og status ved utgangen av 2022. I rentestrategien er det knyttet opp rentebytteavtaler som er spesifisert i note 8 i regnskapet. Kommunens rentebytteavtaler er kontantstrømsikring som innebærer at rentebytteavtalene ikke balanseføres, dermed bokføres heller ikke endringene i verdiene på rentebytteavtalene. Kommunens rentebytteavtaler er kun en avtale om å betale en rente og motta en annen rente, og inkluderer ikke selve lånet.

Tall i hele 1000	Tidsperiode	Hovedstrategi	Avvik +/-	Posisjon pr 31. desember 2022
Flytende/kort rentebinding	0 - 1 år	50 %	25 %	56,57 %
Mellomlang rentebinding	1 - 5 år	30 %	25 %	28,09 %
Lang rentebinding	5 - 10 år	20 %	20 %	15,34 %

Investeringslån

Tall i hele 1000	2018	2019	2020	2021	2022
Investeringsgjeld pr 31.12.	3 863 506	3 891 066	4 329 648	4 590 753	4 997 046
Arendal kommune	1 643 936	1 696 751	2 011 641	1 999 468	2 196 249
Arendal Eiendom KF	2 046 642	2 038 785	2 130 741	2 318 145	2 502 348
Arendal Havnevesen KF	172 928	155 530	187 266	273 141	298 449
Investeringsgjeld dekket over driftsbudsjettet	2 770 318	2 812 078	3 053 752	3 225 765	3 597 796
Gjeld med rente/avdrags- kompensasjon/selvkost	1 093 188	1 168 989	1 276 896	1 340 290	1 399 250

2.5 Internkontroll og etisk standard

Etisk bevissthet er viktig i Arendal kommune. Ansatte, ledere og folkevalgte skal være seg bevisst at de danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til kommunen. Alle må kunne stå for egne handlinger og vurderinger. Arbeid som utføres skal være i samsvar med lover, regler, retningslinjer og vedtak. Arbeidet skal utføres slik at det tåler offentlig oppmerksomhet og slik at alle som blir berørt blir behandlet på en rimelig måte i en helhetlig sammenheng. Arendal kommunes arbeidsgiverstrategi 2021-2024 bygger på de overordnede målene fra kommuneplanens samfunnsdel og ble vedtatt av bystyret i februar 2021.

Som forvalter av samfunnets fellesressurser stilles det spesielt høye krav til etiske holdninger i virksomheten. Det forventes derfor at det i hele organisasjonen jobbes med etisk bevissthet. Arbeidsgiverstrategien, som er presentert i en liten håndterlig folder, gir klare føringer for dette og angir konkrete holdninger og tema som det oppfordres til at alle ledd i organisasjonen reflekterer over. Strategien omhandler blant annet ytringsfrihet, etisk bevissthet, korrupsjon, engasjement og yrkesutførelse. Kommunen er medlem av Transparency International.

Kommunen har i henhold til arbeidsmiljøloven egne rutiner for varsling. Det er et uttalt mål for Arendal kommune at kritikkverdige forhold skal avdekkes og behandles. Kommunen er avhengig av at svikt i prosedyrer, rutiner og tjenestetilbud påpekes, meldes og om nødvendig varsles. Arbeidsgiverpolitikken i Arendal kommune skal tilrettelegge for et trygt og åpent arbeidsmiljø og vi ønsker derfor åpenhet om kritikkverdige forhold. I tråd med arbeidsmiljøloven har alle ansatte i Arendal kommune rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten, samtidig som bestemmelsene gir arbeidstakeren vern mot gjengjeldelse. Kommunen ønsker å ha et godt og trygt ytringsklima, og legge forholdene til rette for intern varsling. Reviderte varslingsrutiner ble vedtatt av bystyret i februar 2021.

Som en del av arbeidet med kvalitetsforbedring har kommunen forsterket arbeidet med å skape en læringskultur. Kjennetegn på en god læringskultur er når ledere, verneombud og ansatte er opptatt av å skape resultater, nye tankemønstre, fremtidshåp og lærer å lære sammen. I stedet for å lete etter feil leter vi etter forbedringer. For å tilrettelegge for enkel melding og oppfølging av avvik bruker kommunen et elektronisk avvikssystem som fungerer godt for ansatte og ledere.

Kommunelovens krav om internkontroll (§ 25-1, 3. ledd) pålegger kommunedirektøren å:

1. utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
2. ha nødvendige rutiner og prosedyrer
3. avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
4. dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
5. evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Kommunens avvikssystem utgjør kun en del av internkontrollen. Kommunens rutiner og prosedyrer er beskrevet på ulike nivå i håndbøker og retningslinjer som gjelder for de ulike tjenesteområdene. Disse blir løpende evaluert og justert etter behov.

2.6 Fraværsutvikling

	2020	2021	2022
Administrative enheter	2,9%	2,7%	4,7%
Enheter samfunnsutvikling	5,9%	5,8%	5,9%
Enheter personrettede tjenester	10,1%	10,6%	11,5%
Totalt	8,7%	9,4%	10,2%

2.7 Likestilling, mangfold og inkludering

Likestillings- og diskrimineringsloven gir føringer for arbeidet med likestilling, mangfold og inkludering, og Arendal kommune deltar i sertifiseringsordningen Likestilt arbeidsliv. Likestilt arbeidsliv er en ordning for private og offentlige virksomheter som ønsker å jobbe systematisk og strategisk for å fremme likestilling, hindre diskriminering og skape mangfold. Arendal kommune ble sertifisert 16. november 2021.

Likestilt arbeidsliv som arbeidsgiververktøy handler om likestilling, inkludering og mangfold i vid forstand. Det er en smart, lønnsom, relevant og motiverende sertifiseringsordning som skal sørge for likeverdig behandling, like rettigheter og likeverdige muligheter for alle, uavhengig av faktorer som kjønn, religion, livssyn, etnisitet, funksjonsnedsettelse, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (likestillings- og diskrimineringsloven §26 om arbeidsgivers aktivitetsplikt).

Arendal kommune ønsker å være en attraktiv arbeidsplass der ansatte med ulik bakgrunn og kompetanse gjenspeiler mangfoldet i det moderne samfunnet. Vi er opptatt av å legge til rette for at ansatte skal få utnytte sitt potensiale og bidra til videre utvikling. Gjennom å ta likestilling og mangfold på alvor blir vi synliggjort som en attraktiv arbeidsgiver, noe som er vesentlig for å kunne rekruttere de beste talentene.

Kommunens arbeide med likestilling, mangfold og inkludering er utfyllende beskrevet i kommunens årsrapport.

	Administrative enheter	Enheter samfunnsutvikling	Enheter personrettede tjenester	Alle
Andel kvinner	62 (62)	37 (36)	83 (84)	75 (76)
Andel menn	38 (38)	63 (64)	17 (16)	25 (24)

Tabellen over viser andel fast ansatte 31.12.22 i de ulike tjenesteområdene fordelt på kjønn. Alle tall i %. Tallene i parentes viser tilsvarende for 31.12.21. Kilde: Kommunens eget HR-system.

Antall årsverk og lønnsnivå

Kjønn	Månedsførtjeneste 2022	Grunnlønn 2022	Endring i månedsførtjeneste 2021-2022	Endring i grunnlønn 2021-2022	Ansatte 2022	Årsverk 2022	Endring i årsverk 2021-2022
Kvinner og menn	48 610	45 249	3,2%	3,0%	3 313	2 739	5,0%
Kvinner	48 324	44 856	3,3%	3,3%	2 427	2 031	3,1%
Menn	49 430	46 378	2,7%	2,1%	886	708	10,6%

Tall per 1.12.2021 og 1.12.2022 basert på KS' PAI-register.

Foreldrepermisjon

Gjennomsnittlig antall uker foreldrepermisjon			
2021		2022	
Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
21,8	18,18	27,5	16,3

Livsfasepolitikk

Som en del av arbeidet med å få ned sykefraværet i kommunen arbeides det med å utvikle kommunens seniortiltak til en mer omfattende livsfasepolitikk. Arbeidet må sees i sammenheng med "Likestilt arbeidsliv"-sertifisering og varslet strategi for å rekruttere og beholde sykepleiere. Alle gravide arbeidstakere følges opp av nærmeste leder og i samarbeid med Agder Arbeidsmiljø IKS når det er relevant.

Å beholde seniorer i jobb er viktig for kommunen. Seniorer representerer ofte trygghet, erfaring og kompetanse som det er viktig for kommunen å beholde og videreføre til yngre arbeidstakere. Kommunen er av den oppfatning at de viktigste seniortiltakene handler om god tilrettelegging, utviklende arbeidsoppgaver og et helsefremmende miljø. Alle arbeidstakere over 60 år har rett på 6 virkedager ekstraferie etter ferieloven, det vil si at arbeidstakere over 60 år har en lov- og avtalefestet rett på til sammen 6 uker ferie.

Kommunen har i tillegg en ordning med at arbeidstakere over 62 år som arbeider i full stilling gis 5 ekstra fridager pr. år. Disse kommer i tillegg til de lov- og avtalefestede 6 ukene. Antall fridager reduseres i forhold til stillingsprosent, men kan kun innvilges for arbeidstakere med minst 80 % stilling. Det var omtrent 170 personer i 2022 som kunne benytte seg av ordningen.

I september ble det gjennomført festmiddag i det gamle rådhuset for ansatte som hadde jobbet 20, 30 eller 40 år i kommunen.

2.8 Selvkost

Selvkost er sentralt for kommuneregnskapet, og har direkte innvirkning på størrelsen på inntektene og kostnadene i kommunen. Det må likevel vurderes atskilt, da formålet med selvkost er at det tjenesten koster i sin helhet skal dekkes inn via gebyrene.

Selvkost i Arendal kommune

En del sentrale tjenester i Arendal kommune finansieres gjennom gebyrer fra innbyggerne, som omfatter tjenestene

- vann
- avløp
- renovasjon (ARIKS)
- slamtømming
- utslippstillatelser, kontroll og tilsyn
- feiing
- bygge- og delesaker
- reguleringsplaner
- oppmåling, og
- eierseksjonering

Det tjenesten koster skal i sin helhet dekkes inn via gebyrene, basert på prinsipp for selvkost i kommunen.

Ved selvkost gjelder generasjonsprinsippet, som er en regel som bygger på at kostnaden ved tjenesten som ytes i dag skal dekkes av brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette medfører at Arendal kommune må ha kontroll på at kostnadene dekkes inn av gebyrinntektene på det aktuelle området. Gjennom dette prinsippet vurderes overskudd og underskudd ved selvkost, og avregnes mot fond. For å holde kontroll utarbeides det selvkostkalkyler, som er detaljerte modeller som vurderer og håndterer alle faktorer som spiller inn på de endelige gebyrsatsene. Det utføres en grundig gjennomgang av regnskap og budsjett for selvkost både i budsjettprosessen og ved etterkalkyle (regnskapet).

Renovasjonstjenesten er flyttet til Agder Renovasjon IKS (ARIKS), som håndterer hele prosessen for flere kommuner, og utfører selvkostberegningen for Arendal kommune.

Regelverk

I ny kommunelov er beregning av selvkost kommet inn som en egen paragraf (§ 15-1), gjeldende fra 01.01.20. Paragraf §15-1 i kommuneloven sier at selvkost skal beregnes hvis det er fastsatt i lov eller forskrift at gebyrene ikke skal være større enn kostnadene ved å yte tjenesten. Dette er ytterligere presisert i den nye selvkostforskriften §1.

I selvkostforskriften §8, 3. ledd (gjeldende fra 01.01.20) er håndtering av underskudd og overskudd beskrevet. Vann, avløp, renovasjon (ARIKS), slam, tilsyn slam og feiing følger rutinen som foreligger for selvkostområdene i dag, hvor overskudd og underskudd vil avregnes mot fond. I en situasjon hvor fondsbeholdning er tømt vil underskudd settes på memoriakonto (fremføring av underskudd), og gjøres opp senere år.

For de andre områdene (bygge- og delesaker, reguleringsplaner, oppmåling og eierseksjonering) fungerer det likt ved overskudd, hvor midler vil avsettes til bundet fond. Ved underskudd kan det hentes inn fra oppstart fond, så lenge det er midler tilgjengelig. Det er derimot ikke tillatt med underskudd til fremføring (memoriakonto) for gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven eller matrikkelloven. Dette fremkommer av den nye selvkostforskriften §8, 4. ledd (samt høringsnotat om nye forskrifter, pkt. 4.7). Eventuelt underskudd etter fondsbeholdning er benyttet må dekkes av kommunen det året kostnaden oppstår.

Regelverket gir bystyret muligheten til å bestemme at gebyrgrunnlaget skal utgjøre en andel av samlet selvkost, og ved det velge å subsidiere en tjeneste (jf. selvkostforskriften §8, 1. ledd 1. pkt.).

Bruk av fond

Ved beregning av gebyrene er det en rekke faktorer som påvirker, som medfører at gebyrinntekter ofte avviker fra kostnadene ved produksjon av en tjeneste. Ved overskudd (høyere gebyrinntekter enn kostnader) avsettes dette til selvkostfond. Ved underskudd (lavere gebyrinntekter enn kostnader) brukes det av selvkostfond for å finansiere dette.

I tilfeller hvor selvkostfondet allerede er tømt og årets drift viser underskudd, betyr det at kommunen har utestående mot innbyggerne. For å holde kontroll på utestående fordringer mot innbyggerne, føres beløpet opp på en egen konto (memoriakonto).

Både overskudd og underskudd ved en selvkosttjeneste vises i Arendal kommunes regnskap. Det kan påvirke kommunens regnskap det enkelte år, men over tid får det ingen konsekvens da hensikten bak selvkost er at dette finansierer seg selv. For bygge- og delesaker, reguleringsplaner, oppmåling og eierseksjonering kan ikke underskudd fremføres.

Status på selvkostfond for året kan sees under Balanseregnskapet og avsnitt Selvkostfond.

Kalkylerente

Selvkostkalkylen belastes med kalkulatorisk rentekostnad, hvor vurderingen er at selvkost ikke skal påvirkes av hvilken finansiering kommunen har (5-årig Swap rente + 0,5 prosentpoeng). Kommuner kan finansiere investeringer innenfor selvkostområdet med lån, egenkapital eller en kombinasjon av dette uten at det påvirker hvilken rentekostnad som inngår i selvkost.

Enkelte kommuner tar opp egne selvkostlån til disse investeringene. I Arendal kommune så inngår alle låneopptak i en felles forvaltning, og det benyttes en miks av korte og lange lån.

Beregningsgrunnlag og avskrivninger

Selvkostkalkylen belastes med lineære avskrivninger over samme avskrivningstid som kommuneregnskapets avskrivninger er basert på. Avskrivningsgrunnlaget vil derimot være forskjellig, da utgangspunktet er ulikt da selvkost benytter netto anskaffelseskost (brutto anskaffelseskost fratrukket anleggsbidrag og tilskudd o.l.). Dette medfører at avskrivningskostnadene vil avvike mellom selvkostregnskapet og kommunenes regnskap.

2.9 Interkommunalt samarbeid

Innledning

Arendal kommune deltar i mange interkommunale ordninger. Flesteparten av de interkommunale ordninger foregår mellom kommuner øst i Agder.

Interkommunalt samarbeid gir samarbeidende kommuner flere fordeler blant annet på områdene økonomi og tjenestekvalitet. Interkommunalt samarbeid skal bidra til bedre kommunal oppgaveløsning og bedre utnyttelse av tilgjengelige ressurser.

Arendal kommune, som største kommune i vår region, innehar ofte rollen som vertskommune for de ulike samarbeidene. Det betyr at på de områdene hvor vi har samarbeid (f.eks. på brann, legevakt, krisesenter, kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH) etc.) så inngår de ansatte i samarbeidende kommuner et ansettelsesforhold i Arendal kommune. Tjenesten blir styrt og administrert av Arendal kommune gjennom ulike modeller.

Små kommuner vil ofte på områder som krever personalressurser med spesialkompetanse trekke en større fordel av å inngå i et interkommunalt samarbeid. Det er i noen tilfeller ikke mulig å opprettholde en god tjeneste i de minste kommunene både sett i forhold til å rekruttere og samtidig etablere et godt fagmiljø.

Det er ikke vanlig å etablere samarbeid om kjerneoppgaver som f.eks. skole, barnehage og omsorgstjenester.

Finansieringsmodell for interkommunale ordninger i Østre Agder

Ny finansieringsmodell ble innført gjeldende fra 01.01.2019. Modellen skulle evalueres etter 3 år. Det er planlagt evaluering, sammen med representanter for samarbeidskommunene, i løpet av første halvdel 2023.

For øvrig vises det til Østre Agders egen årsmelding www.ostreagder.no

Oversikt over kommunal virksomhet ivaretatt av andre

Agder Arbeidsmiljø IKS

Arendal kommune kjøper bedrifts helse-tjenester av Agder Arbeidsmiljø IKS. I 2022 beløp dette seg til 4,3 mill. kroner. Agder Arbeidsmiljø IKS er et interkommunalt selskap som eies av Arendal kommune, Froland kommune og Aust-Agder fylkeskommune.

IKT Agder IKS

IKT Agder IKS er et interkommunalt IKT-driftsselskap for kommunene Arendal, Grimstad, Froland og Aust-Agder fylkes-kommune. Selskapet bidrar til å styrke kompetansen på IKT og derigjennom oppnå god effektivitet. Kommunen kjøpte IKT-tjenester gjennom IKT Agder IKS for 62,0 mill. kroner i 2022.

Aust-Agder Revisjon IKS

Kommunen kjøpte revisjons- og rådgivningstjenester gjennom Aust-Agder Revisjon IKS for 3,7 mil. kroner i 2022.

Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS

Arendal kommune ble med i Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS i 2014. Sekretariatet ivaretar kontrollutvalgs arbeid for kommuner i Telemark og Agder. Arendal kommune betalte 0,44 mill. kroner for tjenester i 2022.

Friluftsrådet Sør

Friluftsrådet Sør består av Arendal, Froland, Grimstad, Tvedestrand, Vegårshei, Åmli, Gjerstad og Nissedal kommuner. Arendal kommune yter tilskudd til Friluftsrådet Sør i 2022 med 0,47 mill. kroner.

Arendal kommunale pensjonskasse

Arendal kommunale pensjonskasse er pliktig pensjonsordning for alle arbeidstakere i virksomhetene Arendal kommune, Arendal havnevesen KF, Arendal eiendom KF, Arendal kirkelige fellesråd, Torbjørnsbu Verksted, Hove Drifts- og Utviklingsselskap, Etablerer senteret IKS, Arendal Kulturhus AS og pensjonskassen. Unntatt fra medlemskap er lærere som er tilsluttet Statens Pensjonskasse og sykepleiere og leger som er tilsluttet Kommunal Landspensjonskasse. (KLP)

Aust-Agder Kulturhistoriske Senter IKS

Det er for 2022 overført 2,3 mill. kroner som driftstilskudd til Aust-Agder museum og arkiv – avd. Kuben. Midlene anvendes og skal dekke depot og arkiveringsordninger.

AKST

Agder kommunale støttetjenester (AKST) er organisert som et kommunalt oppgavefelleskap mellom Grimstad og Arendal kommune og omhandler regnskap, lønn og dokumentsenter. AKST er lokalisert i Grimstad. Arendal kommune sin andel for 2022 er 15,9 mill. kroner som er en nedgang i forhold til 2021.

3 Årsberetning Arendal eiendom KF

3.1 Økonomi

Innledning

Årsberetningen skal angi foretakets måloppnåelse sett i forhold til vedtekter for Arendal eiendom og strategidokument vedtatt i bystyret.

Regnskap for 2022 viser et negativt netto driftsresultat på 14 mill. kroner som er delvis inndeckt med 5 mill. kroner av disposisjonsfond. 8,9 mill. kroner må dermed håndteres på konsernnivå.

Arendal eiendom har også levert et konsernbidrag til Arendal kommune på 6 mill. kroner.

Det negative driftsresultatet skyldes i sin helhet prisutviklingen på strøm i 2022.

Forbruket av strøm har vist en liten nedgang, noe som er gledelig og viser at tiltak iverksatt av Arendal eiendom har hatt effekt. Dramatisk økte strømpriser har likevel medført at budsjettpostene for energi har et overforbruk på 16,7 mill. kroner etter saldering ved 2. tertial for 2022. Totalt har Arendal kommune, for den andel av strømutgiftene som Arendal eiendom forvalter, blitt belastet med strømutgifter på kr 68,4 mill. kroner i 2022 som er nesten en dobling av opprinnelig strømbudsjett.

Det utvendige vedlikeholdsetterslepet i 2022 er beregnet til kr 91,5 mill. kroner (92,0) og er bare en marginal nedgang mot fjoråret. Foretaket har tidligere varslet om at fortsatt redusert vedlikeholdsetterslep, ikke var en sannsynlig utvikling sett i forhold til et høyt konsernbidrag, samt økte priser på varer og tjenester i markedet. Statlige tiltaksmidler, som i tidligere år har bidratt til å redusere vedlikeholdsetterslepet, er ikke videreført i 2022. Det er likevel tilfredsstillende at organisasjonen viser at man har en rasjonell drift og dermed evner å kanalisere mest mulig av ledige driftsmidler til vedlikeholdspostene.

Vedlikehold må ha et fortsatt sterkt fokus både fra foretakets administrasjon og fra styrets side kommende år. Vi vil i denne sammenheng gi uttrykk for en bekymring for at kostnader til lovkrav, og oppfølging av disse, krever stadig større andel av dagens tilgjengelige budsjettposter.

Arendal eiendom utarbeidet i 2022 første versjon av rapport om sammenlignende studier med organisasjoner med tilsvarende driftsgrunnlag. Fremlagte tall i 2022 viser at Arendal eiendom har en effektiv drift sammenlignet med andre kommuner/kommunale foretak. Prosjektet videreføres i 2023 og tallene blir oppdatert fortløpende.

Høye energipriser har medført et sterkt fokus på ENØK tiltak i løpet av 2022. Energiforbruk i kommunale formålsbygg har en liten reduksjon fra 31,6 MWh i 2021 til 29,9 MWh i 2022. Reduksjonen er på 1,7 MWh som tilsvarer forbruket til 68 eneboliger. Dette er gledelig og viser til at arbeidet med energiøkonomisering har effekt. Foretaket har også fremmet saker med enøktiltak for gjennomføring i 2023 med en ramme på kr 6.5 mill. Denne satsningen må forventes å gi ytterligere gevinster i form av redusert energiforbruk i 2023.

Daglig leder og styret vil tilkjenne en sterk bekymret for en fortsatt høye energipriser i 2023. Det forutsettes at bystyret vil kompensere for merutgifter som ikke er tatt inn i foretakets budsjett for 2023. Daglig leder vil dessuten signalisere at det er en forutsetning, for at foretaket fortsatt skal ha budsjettansvaret for energi, at det foretas reell budsjettering på disse postene.

Prisutviklingen i bygge bransjen har i 2022 vist sterk økende tendens selv om dette varierer noe for de ulike byggevarer. Prisnivået har betydning for både investeringsprosjekt og det generelle vedlikeholdet på formålsbygg. Foretaket rapporterer fortløpende på kostnadsbildet og følger vedtatte rutiner for forsvarlig saksbehandling av investeringsprosjekt.

Angjeldende faktura på kr 3.5 mill. (eks MVA) er fremmet fra RA1 med henvisning til prisstigning i byggeperioden for prosjektet Røedtunet avlastningsboliger. Kontrakten som ble inngått med entreprenør var en fastpriskontrakt og Arendal eiendom vurderer i tillegg at de forhold som oppgis som grunnlag for

kravet fra RA1 var kjente ved kontraktsinngåelsen. Kravet vurderes på dette grunnlaget som ikke gyldig og det er heller ikke iverksatt rettslige skritt fra RAV1's side i 2022. Det er ikke bokført avsetning til kravet.

Det vises til Note nr. 15. Usikre forpliktelser og hendelser etter balansedagen.

Byggeprosjektet ny legevakt og kommunal øyeblikkelig hjelp, ble igangsatt våren 2021 lokalisert ved sykehuset i Arendal. Arbeidene med tomten avdekket svært dårlige grunnforhold, men prosjektet har i løpet av 2022 hatt god fremdrift og økonomistyring og ligger innenfor planlagt ferdigstilling til sommer 2023. Prosjektet er ikke gitt økt ramme. Endringer i prosjektet har medført behov for overføring fra budsjett til 2023 for å kunne holde fremdrift. Dette reguleres ved budsjettendring i 2023.

Inventar Legevakt/KØH. Prosjektmidlene ligger i HØP 2023-2026. Det er foretatt innkjøp i 2022 på kr 1.009.181, - som ble belastet regnskap for 2022. Dette korrigeres mot HØP 2023 – 2026 uten økning av rammen.

Eyde Energipark og etableringen av batterifabrikken er svært positivt for Arendal kommune. Styret i Arendal eiendom er tilfreds med at arbeidet med næringsareal over tid har gjort denne etableringen mulig. Energiparken vil også gi ringvirkninger som samlet sett vil medføre et stort antall nye arbeidsplasser. Dette vil utløse behov for raskt å utvikle kommunale boligfelt. Styret vil være tydelig på at utvikling av kommunale leilighetsprosjekt og kommunale boligfelt må være en høyt prioritert oppgave for Arendal eiendom kommende år. Dette forutsetter likevel at kommunen, som planmyndighet, gir foretaket mulighet til å realisere aktuelle felt. Det krever også at Statsforvalteren aksepterer kommunens behov for å klargjøre boligfelt for realisering av tomter til nye innbyggere i kommunen.

Sykefraværet i 2022 er på 8,3 % (9,2 %). Fraværet har vist en nedgang fra forrige år, men ligger likevel vesentlig over målsettingen om et fravær under 6 %. Selv om det er forklaringsfaktorer for et høyt fravær, er nivået ikke tilfredsstillende. Daglig leder vil signalisere at dette viktige arbeidet må følges opp tett og gis tilstrekkelig oppmerksomhet i kommende år.

Arendal eiendom arbeider systematisk med helse, miljø og sikkerhet samt ytre miljø, og er sertifisert etter standardene ISO 45001 og 14001. Det er i løpet av 2022 ikke meldt om alvorlige avvik.

Bystyrets vedtatte budsjetttramme

AE Bevilgningsoversikt drift 2022

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Rammetilskudd	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt	0	0	0	0
Eiendomsskatt	0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter	0	0	0	0
SUM GENERELLE DRIFTSINNEKTER	0	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	-106 261	-119 030	-123 030	-107 461
Avskrivninger	83 952	83 952	82 000	80 274
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	-22 309	-35 078	-41 030	-27 187
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-22 309	-35 078	-41 030	-27 187
Renteinntekter	-4 355	-1 600	-1 600	-2 704
Utbytter	0	0	0	0

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	47 370	47 375	47 375	39 540
Avdrag på lån	77 255	77 255	77 255	73 354
NETTO FINANSUTGIFTER	120 270	123 030	123 030	110 190
Motpost avskrivninger	-83 952	-83 952	-82 000	-80 274
NETTO DRIFTSRESULTAT	14 009	4 000	0	2 730
Overføring til investering	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	-6 534
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	3 705
Bruk av disposisjonsfond	-5 074	-4 000	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-5 074	-4 000	0	-2 829
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	-8 935	0	0	0

AE Økonomisk oversikt etter art - drift 2022

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Rammetilskudd	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt	0	0	0	0
Eiendomsskatt	0	0	0	0
Andre skatteinntekter	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	0	0	0	0
Overføringer og tilskudd fra andre	-347 870	-340 768	-320 508	-314 027
Brukerbetalinger	0	0	0	-1
Salgs- og leieinntekter	-69 557	-67 076	-67 076	-63 382
SUM DRIFTSINNTEKTER	-417 428	-407 844	-387 584	-377 410
Lønnsutgifter	71 074	68 033	68 033	68 316
Sosiale utgifter	16 310	20 857	20 857	16 165
Kjøp av varer og tjenester	190 904	170 598	146 338	158 391
Overføringer og tilskudd til andre	32 878	29 325	29 325	27 078
Avskrivninger	83 952	83 952	82 000	80 274
SUM DRIFTSUTGIFTER	395 119	372 766	346 554	350 223
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-22 309	-35 078	-41 030	-27 187
Renteinntekter	-4 355	-1 600	-1 600	-2 704
Utbytter	0	0	0	0

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	47 370	47 375	47 375	39 540
Avdrag på lån	77 255	77 255	77 255	73 354
NETTO FINANSUTGIFTER	120 270	123 030	123 030	110 190
Motpost avskrivninger	-83 952	-83 952	-82 000	-80 274
NETTO DRIFTSRESULTAT	14 009	4 000	0	2 730
Overføring til investering	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	-6 534
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	3 705
Bruk av disposisjonsfond	-5 074	-4 000	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-5 074	-4 000	0	-2 829
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	-8 935	0	0	0

Endringer driftsinntekter

Driftsinntekter

Arendal eiendom KF har hatt noe høyere driftsinntekter i 2022 sammenlignet med 2021, dette skyldes i hovedsak større overføring fra kommunen i forbindelse med økte strømkostnader. Leieinntekter formålsbygg har ingen større endring med unntak av regulering som skyldes kommunal deflator.

Salgs- og leieinntekter har hatt en økning samlet sett. Billetinntekter har hatt en liten økning. Sykelønnsrefusjon var noe lavere enn forrige år.

Momskompensasjon har en økning i 2022, noe som henger sammen med økte driftsutgifter.

Netto driftsresultat

Regnskap for 2022 viser et negativt netto driftsresultat på 14 mill. kroner. Det er langt svakere enn 2021 hvor netto driftsresultat var negativt med 2,8 mill. kroner. Denne forskjellen skyldes i sin helhet de økte energikostnadene. Resultatet er delvis inndecket med 5 mill. kroner av disposisjonsfond og 8,9 mill. kroner som må håndteres på konsernnivå.

Endringer driftsutgifter

Driftsutgifter

Utgifter til lønn og sosiale utgifter har ingen større endring med unntak av generell lønnsøkning.

Kjøp av varer og tjenester har hatt en vesentlig økning fra 2021. Dette skyldes i hovedsak prisøkning på energi og kjøp av varer og tjenester.

Avskrivninger noe høyere enn tidligere, dette skyldes aktivering av investerte midler i løpet av året.

Konsernbidrag på kr 6 mill. kroner er ført som driftsutgift.

AE Bevilgningsoversikt investering 2022

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Investeringer i varige driftsmidler	258 759	355 777	309 980	214 417
Tilskudd til andres investeringer	1 576	0	0	8 330
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	85 326	85 326	0	0
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	3 159	0	0	22 178
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	348 820	441 103	309 980	244 925
Kompensasjon for merverdiavgift	-43 010	-67 177	-39 996	-36 814
Tilskudd fra andre	-15 024	52 286	-6 577	-14 344
Salg av varige driftsmidler	-6 151	-5 860	-5 000	-21 632
Bruk av lån	-294 062	-417 792	-258 407	-188 196
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-358 246	-438 543	-309 980	-260 986
Avsetninger til ubundne investeringsfond	9 515	5 000	5 000	17 269
Bruk av ubundne investeringsfond	-89	-7 560	-5 000	-1 208
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	9 426	-2 560	0	16 061
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR - UDEKKET BELØP	0	0	0	0

Inntekter investering

Investeringsinntekter

Kompensasjon for merverdiavgift var på 43 mill. kroner som er 24 mill. kroner lavere enn budsjett. Dette henger sammen med lavere investeringer i varige driftsmidler.

Tilskudd fra andre var 15 mill. kroner, dette er blant annet spillemidler til Stuenes skole, lokaler til kulturskolen og Moltemyr kunstgressbane. Budsjetterte tilskudd til kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH) /legevakt 2022 fikk endret finansiering i 1.tertial, hvor tilskudd ble tatt ned og erstattet med lån. Dette begrunnet med at tilskuddet overføres når prosjektet er fullført.

Salg av varige driftsmidler (tomter, bygg og eiendommer) for 6,1 mill. kroner i 2022, som er i henhold til regulert budsjett som var på 5,8 mill. kroner. Inntektene er i hovedsak knyttet tomt Solåsen. Munkehaugen er overført til Monk AS uten kompensasjon. Den gamle brannstasjonen er tilbudt til Game Norge. Torbjørnsbu gård er overført til stiftelsen Torbjørnsbu venner.

Det er i løpet av året mottatt husbanktilskudd på 4,4 mill. kroner (1,5 mill. kroner i 2021). i forbindelse med kjøp av kommunale utleiebøliger.

Utgifter investering

Investeringsutgifter

Investeringer i varige driftsmidler var på 259 mill. kroner i 2022 (245 mill. kroner i 2021), noe som er langt lavere enn regulert budsjett på 355 mill. kroner. Reelt restbudsjett fra 2022 overføres til 2023 på 346 mill. kroner. Dette er begrunnet med at enkelte prosjekt har en justert fremdrift. Eksempler på prosjekt med restbudsjett større enn 10 mill. kroner er barnehage på Marisberg, videre utvikling på Marisberg boligfelt, Moldfaret BOF og nytt omsorgssenter på Saltrød.

Angjeldende faktura på kr 3.5 mill. (eks MVA) er fremmet fra RA1 med henvisning til prisstigning i byggeperioden for prosjektet Røedtunet avlastningsboliger. Kontrakten som ble inngått med entreprenør var en fastpriskontrakt og Arendal eiendom vurderer i tillegg at de forhold som oppgis som grunnlag for kravet fra RA1 var kjente ved kontraktsinngåelsen. Kravet vurderes på dette grunnlaget som ikke gyldig og det er heller ikke iverksatt rettslige skritt fra RAV1's side i 2022. Det er ikke bokført avsetning til kravet.

Det vises til Note nr. 15. Usikre forpliktelser og hendelser etter balansedagen.

Byggeprosjektet ny legevakt og kommunal øyeblikkelig hjelp, ble igangsatt våren 2021 lokalisert ved sykehuset i Arendal. Arbeidene med tomten avdekket svært dårlige grunnforhold, men prosjektet har i løpet av 2022 hatt god fremdrift og økonomistyring og ligger innenfor planlagt ferdigstilling til sommer 2023.

Kommentarer til faktura fra RA1.

Angjeldende faktura på kr 3.5 mill. (eks MVA) er fremmet fra RA1 med henvisning til prisstigning i byggeperioden for prosjektet Røedtunet avlastningsboliger. Kontrakten som ble inngått med entreprenør var en fastpriskontrakt og Arendal eiendom vurderer i tillegg at de forhold som oppgis som grunnlag for kravet fra RA1 var kjente ved kontraktsinngåelsen. Kravet vurderes på dette grunnlaget som ikke gyldig og det er heller ikke iverksatt rettslige skritt fra RAV1's side i 2022. Det er ikke bokført avsetning til kravet.

Det vises til Note nr. 15. Usikre forpliktelser og hendelser etter balansedagen.

Kommentarer til føringer på enkelte prosjekt:

Prosjekt 06118 – Romstølen vest 2013. Det har skjedd en feilføring av kr 108.768, -. Beløpet vil bli overført til Prosjekt 06652 i 2023.

Prosjekt 06418 – Agderparken nord. Det har skjedd en feilføring på kr 81.530,-. Beløpet vil bli rettet i regnskapet for 2023.

Prosjekt 06418 – Inventar Legevakt/KØH. Prosjektmidlene ligger i HØP 2023-2026. Det er foretatt innkjøp i 2022 på kr 1.009.181, - som ble belastet regnskap for 2022. Dette korrigeres mot HØP 2023 – 2026 uten økning av rammen.

Prosjekt 06662 – Østenbutoppen. Det er foretatt en belastning i regnskap for 2022 med kr 161.491,-. Budsjettmidlene er bevilget i 2023.

P06669: Kjøp av transportmidler for 2022. Budsjett til kjøp av transportmidler lå i driftsbudsjettet. Tiltaket er gjennomført. Foretaket merforbruk, knyttet til energiforbruk, medførte at budsjettmidlene ikke kunne overføres til investeringsregnskapet.

06629: Kjøp av bolig 2022. Arendal eiendom kjøpte denne boligen/eiendommen for å sikre arealet ved Bjorbekktunet i kommunalt eie. Dette er finansiert ved bruk av fond og ligger innenfor mandat og fullmakter i Arendal eiendom.

06318: Legevakt/KØH. Prosjektet er ikke gitt økt ramme. Endringer i prosjektet har medført behov for overføring fra budsjett til 2023 for å kunne holde fremdrift. Dette reguleres ved budsjettendring i 2023.

06020 – Fjellsikringstiltak: Prosjektet er ikke gitt økt ramme. Gjennomføring av nødvendige tiltak har medført behov for overføring fra budsjett til 2023. Dette reguleres ved budsjettendring i 2023 med kr 364 000.

Foretakets satsingsområder

Strategidokumentet

Vedtatt i Arendal bystyre 27.01.2022

Strategi:

Følge opp kommunens overordnede målsetninger ved å være en konkurransedyktig og serviceorientert virksomhet som er bevisst vårt samfunnsansvar.

Hovedmål:

Bystyrets prioriterte mål om et godt liv for alle, et grønt samfunn og regional vekst i tråd med bærekraftsmålene, skal være førende for mål og tiltak i Arendal eiendom KF. Arendal eiendom skal utføre en effektiv og god forvaltning av kommunale formålsbygg.

Foretaket rapporterer på utvalgte målbare kriterier

Godt liv for alle:

Mål	Måloppnåelse 2022
Tilstedeværelse høyere enn 94 %	91,7 % (90,8 %)
Jobbe for en heltidskultur og øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse fra 86 % til 90 % innen 2023	89,0 % (88,2 %) gjennomsnittlig stillingsstørrelse
Følge seriøsitetskravene til Arendal kommune	Ingen registrerte avvik
Bidra til å gi arbeidserfaring til personer med «hull i CV-en» eller liknende utfordringer i samråd med NAV	8 personer har vært inne på arbeidspraksis. (3 på drift/vedlikehold, 3 på renhold sone øst og 2 på Gamle rådhuset)

Grønt samfunn:

Mål	Måloppnåelse 2022
Alle nybygg skal ha et energiforbruk på minst 20 % bedre enn kravene i dagens tekniske forskrifter i plan- og bygningsloven. Det skal vurderes energiproduksjon i byggeprosjektene	Alle igangsatte nybygg oppfyller disse kravene.
Alle nye biler, kjøp eller leasing, bør være fossilfrie. 60 % av bilparken skal være fossilfri i løpet av 2023	54 % (51 %) av bilparken er fossilfri
Massiv tre skal vurderes ved byggeprosjekt	Røed avlastningsboliger ble bygget og ferdigstilt med massiv tre. Byggeprosjektet Marisberg bhg. ble vurdert med massiv tre, og ble av økonomiske grunner ikke tatt med i prosjektet.

Mål	Måloppnåelse 2022
Sørge for at verneverdige og fredede bygninger i foretakets eie blir tilfredsstillende vedlikeholdt	Byggeprosjektet Lassens (Drømmenes hus), som er et av kommunens fredede bygg, ble påbegynt i 2021 og blir restaurert i henhold til vernemyndighetenes råd.

Regional vekst:

Mål	Måloppnåelse 2022
Intensivere arbeidet med å selge eiendommer som kommunen ikke har bruk for.	Munkehaugen er avhendet og det er inngått avtale om avhending av Torbjørnsbu gård og Møllers asyl barnehage.
Være en aktiv samfunnsaktør innenfor eget ansvarsområde.	Bidratt til etablering av Morrow Batteries på Eyde energipark. Igangsett reguleringsplaner for nye bolig- og næringsområder. Følger opp kommunens og foretakets miljø- og energieffektiviseringsmål.

Spesielle utfordringer

Prisvekst i byggebransjen

Det høye nivået på priser i byggebransjen har vært utfordrende både for drift og vedlikehold på formålsbyggene og for investeringsnivå på byggeprosjekt i regi av Arendal eiendom. Foretaket har fulgt opp sin informasjonsplikt til relevante fora og har oppjustert porteføljen av kommende investeringsprosjekt.

Vedlikeholdsetterslepet

Det utvendige vedlikeholdsetterslepet i 2022 er beregnet til 91,5 mill. kroner (92,0) og er bare en marginal nedgang mot fjoråret. Dette er tidligere signalisert fra foretakets side og skyldes i hovedsak utfordringer til at en større andel av budsjettet går til lovpålagte kontroller og tiltak, et høyt konsernbidrag og økningen av priser i byggemarkedet.

Energiutgifter

Energiforbruket i regi av Arendal eiendom KF har vist en liten nedgang, men dramatisk økte strømpriser har medført at budsjettpostene for strøm har et overforbruk på 16,7 mill. kroner. Dette etter saldering ved 2. tertial for 2022. Totalt har Arendal kommune, for den andel av strømutgiftene som Arendal eiendom forvalter, blitt belastet med strømutgifter på 68,4 mill. kroner i 2022 som er nesten en dobling av opprinnelig strømbudsjett.

Høye strømpriser må møtes med et enda sterkere fokus på gode ENØK tiltak, og det forutsetter riktig budsjettering av forventede kostnader. Det er forventet høye strømpriser også i 2023.

Kapasitet og kompetanse i organisasjonen

Bystyret har gitt Arendal eiendom flere store og arbeidskrevende investeringsoppdrag både på byggeprosjekt og på oppfølging av næringsområder. Arbeidet med etablering av batterifabrikken og opprettelse av nytt næringssselskap har også presset organisasjonen. Foretaket har ansatt flere dyktige medarbeidere i løpet av 2022, men opplever at det er krevende å rekruttere og beholde nøkkelpersonell. Dette skyldes sterk konkurranse i markedet. Det er satt i gang et arbeid med en plan for å beholde og rekruttere medarbeidere i Arendal eiendom og dette arbeidet vil bli videreført i 2023. Det er likevel slik at rammene for kommunal lønns- og personalpolitikk gir begrensninger når det gjelder å møte tilbud våre ansatte får fra næringslivet.

Boliger og boligfelt

Etablering av mange nye arbeidsplasser i Arendal kommune tilsier at foretaket intensiverer arbeidet med å klargjøre boligfelt til byggeklare tomter. Dette arbeidet ble høyt prioritert i 2022 og det sterke fokuset må videreføres i 2023.

Erfaringer fra andre kommuner, som har møtt tilsvarende muligheter og utfordringer, tilsier også at ambisjonen i Arendal kommune må heves når det gjelder leilighetsbygg og utvikling av boligfelt. Tilbakemelding fra Skellefteå i Sverige er at det bør reguleres vesentlig flere boliger enn hva behovet er, da det erfaringsvis viser seg at en stor del av de vedtatte reguleringsplanene ikke blir realisert av ulike grunner.

Det å tydeliggjøre dette for beslutningsorgan i kommune og stat må være en vesentlig oppgave for styret og administrasjon i Arendal eiendom.

3.2 Internkontroll og etisk standard

Arendal eiendom har et godt etablert internkontrollsystem og er sertifisert etter ledelsessystemet ISO 45001 (HMS) og 14001 (Ytre miljø). Vi gjennomfører intern revisjon to ganger årlig, i tillegg til årlig ekstern revisjon.

HMS

Vi benytter eget avvikshåndteringssystem hvor meldinger for avvik, uønskede hendelser og forbedringsforslag meldes inn, for blant annet å identifisere risiko og dermed kunne iverksette målrettede tiltak.

Arendal eiendom rapporterte 243 (478) meldinger i 2022. Mål var satt til 300.

Fra mars har renhold rapportert kvalitets- og bygningsmessige avvik i annet system enn i HMS-avvikssystemet.

Ytre miljø

Målene knyttet til ytre miljø i strategidokumentet følges opp kontinuerlig. Utfasing av fossildrevne biler blir prioritert. Ved nye anskaffelser ivaretas miljøhensynet i henhold til vedtatt strategidokument.

Meldinger (avvik, uønskede hendelser og forbedringsforslag)

Det er levert 243 (478) meldinger.

Størst økning har vi sett på meldingene under samleposten: Vold og trusler / Personskader/ psykososialt - organisatorisk arbeidsmiljø og stikkskader med 37 avvik i 2022 mot 24 i 2021. Årsaken til denne økningen er økt fokus på rapportering av slike hendelser og de ansatte opplever en "tøffere tone" i enkelte miljøer. Ingen avvik er meldt som alvorlige og avvikene er håndtert og lukket. Foretaket følger denne utviklingen tett, og gjør nødvendige tiltak ved behov.

Sikker jobbanalyse (SJA)

Det ble levert 533 (412) SJA i 2022

Flere faresituasjoner kan meldes i samme SJA skjema

Etikk

Arendal eiendom KF følger samme etiske retningslinjer som Arendal kommune, og det legges stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i all vår virksomhet.

Både folkevalgte/styret og ansatte har ansvar for å etterleve disse prinsippene.

Som forvalter av samfunnets fellesressurser, stilles det spesielt høye krav til etiske holdninger i virksomheten.

Etikk og etisk refleksjon settes på dagsorden i personalmøter i Arendal eiendom.

3.3 Likestilling, mangfold og inkludering

Arendal eiendom viderefører arbeidet med tiltak for å fremme likestilling, mangfold og inkludering.

Vi skal beskrive risiko for diskriminering og hindre for likestilling. I dette ligger også at vi må kartlegge og beskrive organisasjonen vår.

Arbeidet vil bli forankret i foretakets styre, lokal AMU og organiseres i avdelingene i Arendal eiendom.

Resultater vil rapporteres i årsberetning 2023.

4 Årsberetning Arendal havnevesen KF

4.1 Økonomi

Innledning

Arendal Havn er selvfinansiert og mottar ingen økonomiske overføringer fra Bystyret. Arendal Havn må derfor sikre en akseptabel lønnsomhet og en bærekraftig økonomi for å kunne ivareta behovene for drift, vedlikehold og investeringer.

Havnens inntekter genereres fra kommersielle avtaler med næringslivet og brukerbetaling i småbåthavner og gjestehavn. Inntektene skal betjene alle finansielle- og driftsutgifter. Havnens budsjetter utarbeides basert på markedsforventninger og forventet kundeaktivitet. Det er et mål å generere et økonomisk overskudd og bygge opp fond.

Oppbygging av fond i denne perioden er viktig gitt Arendal Havns investeringsforpliktelser de kommende årene er svært ambisiøse.

Årsregnskapet for 2022 viser et resultat på 0,7 mill. kroner, (Det reelle overskuddet er 1,7 mill. kroner og havnestyret innstiller til Bystyret om å sikre at hele overskuddet (1,7 mill. kroner) overføres til fond i havneforetaket). Økte strømpriser, økte drivstoffutgifter og kostnadsøkning på byggematerialer samt økte renter har redusert forventet overskudd.

Et høyt aktivitetsnivå i 2022 med over 1 mill. tonn håndtert over kai, skulle gitt høyere overskudd og økt fondsavsetning. Arendal Havn har fortsatt en ambisjon om å håndtere kommende års investeringsutgifter knyttet til utvidelse av kaier og areal på Eydehavn iht. inngåtte forpliktelser og ønsket utvikling i regionen.

Resultatet er reelt 1,7 mill. kroner hvis ikke konsernbidraget på 1 mill. kroner var ført som en driftsutgift.

Bystyrets vedtatte budsjетtramme

AH Bevilgningsoversikt drift 2022

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Rammetilskudd	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt	0	0	0	0
Eiendomsskatt	0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter	0	0	0	0
SUM GENERELLE DRIFTSINNEKTER	0	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	-17 790	-15 768	-15 768	-16 593
Avskrivinger	11 946	0	0	10 395
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	-5 843	-15 768	-15 768	-6 198
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-5 843	-15 768	-15 768	-6 198
Renteinntekter	-489	-250	-250	-305
Utbytter	0	0	0	0
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-187	0	0	187
Renteutgifter	7 102	5 112	5 112	2 680
Avdrag på lån	10 592	10 592	10 592	8 120

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
NETTO FINANSUTGIFTER	17 019	15 454	15 454	10 683
Motpost avskrivninger	-11 946	0	0	-10 395
NETTO DRIFTSRESULTAT	-771	-313	-313	-5 910
Overføring til investering	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	771	313	313	5 910
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
Mindreforbruk	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	771	313	313	5 910
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0

AH Økonomisk oversikt etter art - drift 2022

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Rammetilskudd	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt	0	0	0	0
Eiendomsskatt	0	0	0	0
Andre skatteinntekter	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	0	0	0	0
Overføringer og tilskudd fra andre	-210	0	0	-960
Brukerbetalinger	0	0	0	0
Salgs- og leieinntekter	-50 703	-40 985	-40 985	-46 100
SUM DRIFTSINTEKTER	-50 913	-40 985	-40 985	-47 060
Lønnsutgifter	9 345	10 777	10 779	7 800
Sosiale utgifter	1 984	2 666	2 666	1 738
Kjøp av varer og tjenester	20 758	10 774	10 773	20 372
Overføringer og tilskudd til andre	1 003	1 000	1 000	557
Avskrivninger	11 946	0	0	10 395
SUM DRIFTSUTGIFTER	45 069	25 217	25 217	40 862
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-5 843	-15 768	-15 768	-6 198
Renteinntekter	-489	-250	-250	-305
Utbytter	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-187	0	0	187
Renteutgifter	7 102	5 112	5 112	2 680
Avdrag på lån	10 592	10 592	10 592	8 120

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
NETTO FINANSUTGIFTER	17 019	15 454	15 454	10 683
Motpost avskrivninger	-11 946	0	0	-10 395
NETTO DRIFTSRESULTAT	-771	-313	-313	-5 910
Overføring til investering	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	771	313	313	5 910
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk - utgår fra 2020	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	771	313	313	5 910
Regnskapsmessig mindreforbruk - utgår fra 2020	0	0	0	0
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0

Endringer driftsinntekter

Havnens driftsinntekter varierer etter nivået på kundeaktivitet og utviklingen i markedet for vareeiere. Samlet driftsinntekter i 2022 var ca. 4,6 mill. kroner høyere enn i 2021, noe skyldes høyere håndtert godsmengde. Godsmengde i 2022 var over 1 mill. tonn, som er en økning på 29 % fra 2021. Arendal havn viderefører stor årlig vekst for 8 året på rad.

Endringer driftsutgifter

Arendal Havn er i en periode med høye investeringer samtidig som foretaket må håndtere et høyere rentenivå. Utgifter til renter og avdrag var 62 % høyere i 2022 sammenliknet med 2021. Konsernbidraget på 1 mill. kroner er ført som driftsutgift i strid med havnestyrets anbefaling og innstilling etter havne og farvannsloven §32- 4 ledd

Strømprisen har gjennom 2022 vært ekstremt volatil. Havnen er en stor forbruker av strøm og både landstrømsanleggene og bassenget i gjestehavna har medført store økninger og svingninger i kostandene. Drivstoffutgifter har økt i 2022 og belaster innleie av maskiner og utstyr med høyere kostnader. Prisen på betong og stål som inngår i flere prosjekter er økt mye i 2022 og har påvirket investeringsnivået og finanskostnadene.

Videre er endringer i driftsutgifter som følge av økt aktivitet knyttet til godshåndtering (innleie av maskiner/personell) og uforutsette hendelser som bassenglekkasjen i Gjestehavna.

AH Bevilgningsoversikt investering 2022

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Investeringer i varige driftsmidler	67 984	72 151	39 500	53 129
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	67 984	72 151	39 500	53 129
Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0
Tilskudd fra andre	0	1 251	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-67 984	-73 402	-39 500	-53 129
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-67 984	-72 151	-39 500	-53 129
Videreutlån	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til ubundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
SUM OVERFØRING FRA DRIFT OG NETTO AVSETNINGER	0	0	0	0
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR - UDEKKET BELØP	0	0	0	0

Foretakets satsingsområder

Den langsiktige utviklingen av havna legger internasjonale og nasjonale føringer til grunn. I Europas grønne giv (European green deal), EUs transportplan og nasjonal transportplan 2022-2033 er det lagt internasjonalt og nasjonalt politisk mål om at mer gods skal overføres fra vei til sjø. I 2022 kan Arendal Havn viser til over 1 mill. tonn gods over kai, 29 % høyere enn året før.

På kort og mellomlang sikt er etablering av Morrow batteries i Eyde materialpark legge betydelige føringer for utvikling, investeringer og fremdriftsplan i Arendal havn.

For øvrig er Arendals Havn satsningsområder

- Gi regionalt næringsliv et konkurransefortrinn gjennom de tjenestene havna tilbyr. Havnekapasitet,

- grønn landstrøm, utslippsfritt drivstoff til skip
- Tilrettelegge for at innbyggerne har tilgang til og kan benytte Arendals fremste attraktivitet; Skjærgården (til en pris de fleste kan klare).

Styrke Arendals attraktivitet og verdiskapningen i sentrum.

Spesielle utfordringer

Kaikapasitet: Havnens nåværende kaikapasitet er i perioder under sterkt press på grunn av økt trafikk og godsmengde, større skip, og press på operasjonstider. Alle kaier og areal på Eydehavn må underlegges mottaksplikt og offentlig kontroll gjennom eierskap eller avtale

Tilgang til areal og håndteringsevne av forskjellige godstyper: Havn må øke kapasiteten for håndtering av flere godstyper. Dette medfører et behov for større areal i tillegg til egnet håndteringsutstyr og flere kaier. Det må etableres døgndrift for å kunne håndtere forventede godsmengder effektivt og uten kostnadsøkning for regionalt næringsliv.

Vedlikeholdsetterslep småbåthavn: Flere småbåthavner er gamle og modne for totalutskiftning.

4.2 Internkontroll og etisk standard

Kommunens etiske regler gjelder også for havneforetaket. Det er ikke observert forhold som gir grunn til bekymring i 2022.

4.3 Likestilling, mangfold og inkludering

Foretaket har riktig kjønnsbalanse i styre- valgt 2019. Det er kun 1 kvinnelig ansatt i fast stilling. Det må fortsatt arbeides for bedre kjønnsmessig sammensetting blant ansatte.